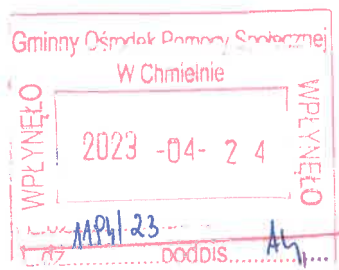

Gdańsk, dnia 18 kwietnia 2023 r.

PS-IX.431.2.27.2022.ML

Pani Gabriela Jóskowska
Dyrektor Gminnego
Ośrodka Pomocy Społecznej
w Chmielnie

w załączeniu przesyłam dwa egzemplarze protokołu z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chmielnie w dniach 3-4, 10 listopada 2022 r. i 5-6 grudnia 2022 r. przez zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, w zakresie oceny organizacji, skuteczności pracy i poprawności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej zleconych gminie przez administrację rządową i zadań własnych gminy w 2021 r.

Proszę o zapoznanie się z treścią tego dokumentu, i po podpisaniu oraz zapaństwowaniu przez osoby uprawnione odesłanie jednego egzemplarza do Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Z poważaniem,
z up. Wojewody Pomorskiego

Dyrektor
Wydziału Polityki Społecznej

Ewa Myć-Szopińska

/- kwalifikowany podpis elektroniczny-/

WOJEWODA POMORSKI

Potwierdzam zgodność kopii z dokumentem elektronicznym:

Identyfikator dokumentu	3977244.11284721.11035050
Nazwa dokumentu	Pismo przewodnie do protokołu.pdf
Tytuł dokumentu	Pismo przewodnie do protokołu
Sygnatura dokumentu	PS-IX.431.2.27.2022
Data dokumentu	2023-04-18 15:19:34
Skrót dokumentu	ECEF56BB1F18DB99DBAE48AC987C0CEE12906154
Wersja dokumentu	1.3
Data podpisu	2023-04-18
Sygnatariusz	Ewa Barbara Myć-Szopińska
Rodzaj certyfikatu	Certyfikat kwalifikowany podpisu elektronicznego
	EZD 3.114.1.1.
Data wydruku:	2023-04-19 08:09:19
Autor wydruku:	Lemiszewska Monika

PROTOKÓŁ

z kontroli kompleksowej przeprowadzonej w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chmielnie w dniach 3-4, 10 listopada 2022 r. oraz 5-6 grudnia 2022 r. przez zespół inspektorów Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

Nazwa jednostki kontrolowanej: **Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielnie**

Adres: Gryfa Pomorskiego 33
83-333 Chmielno.

Imię i nazwisko

dyrektora jednostki kontrolowanej: **Gabriela Jóskowska**

Skład zespołu kontrolującego:

Kierujący Zespołem: **Monika Lemiszewska** – inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, legitymująca się upoważnieniem Nr 271/2022 z dnia 26 października 2022 r.,

Członek Zespołu: **Katarzyna Dańczyszyn** – starszy inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, legitymująca się upoważnieniem Nr 272/2022 z dnia 26 października 2022 r.,

Anna Anioł - inspektor wojewódzki w Wydziale Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku, legitymująca się upoważnieniem Nr 273/2022 z dnia 26 października 2022 r.,

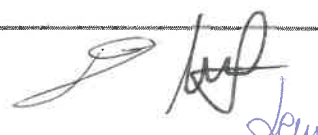
Data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych:

Termin rozpoczęcia: 3 listopada 2022 r.

Termin zakończenia: 31 grudnia 2022 r.

Zakres kontroli: Poprawność realizacji zadań z zakresu ustawy o pomocy społecznej zleconych gminie przez administrację rządową i zadań własnych gminy w 2021 r.

Okres objęty kontrolą: od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r.

Cel kontroli: Ocena organizacji, skuteczności pracy i poprawności realizacji zadań z zakresu pomocy społecznej zleconych gminie przez administrację rządową i zadań własnych gminy.

Informacje o kontroli: kontrola planowa, kompleksowa przeprowadzona w oparciu o Plan Działalności Kontrolnej Wojewody Pomorskiego na 2022 r.

Określenie przedmiotu kontroli i okresu objętego kontrolą:

Całokształt przedmiotu kontroli badano na podstawie:

- art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie (Dz. U. z 2019 r. poz. 1464 z późn. zm.);
- art. 22 pkt 8 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm. i Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2018 r. poz. 2096 z późn. zm. i Dz. U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.);
- ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanej ze środków publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1398 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2021 r. poz. 1285 z późn. zm.);
- rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 2285);
- rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 25 sierpnia 2016 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2016 r. poz. 1406) oraz rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 893);
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 z późn. zm.);
- rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. w sprawie wzoru kontraktu socjalnego (Dz. U. nr 218, poz. 1439);
- uchwały nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023 (M.P. 2018 r. poz. 1007);
- aktów prawa miejscowego i innych.

Zakres kontroli obejmował:

Strukturę organizacyjną Ośrodka:

❖ **Informacje ogólne:**

- pełna nazwa i adres ośrodka,
- sytuacja lokalowa, wyposażenie w sprzęt techniczno-biuroowy oraz dostępność do środków transportu,
- podział ośrodka na komórki organizacyjne, ich zadania, dokumenty organizacyjne regulujące funkcjonowanie ośrodka.

❖ **Charakterystykę gminy:**

- podstawowe problemy społeczne,
- liczba mieszkańców (w tym na pracownika socjalnego),
- charakterystyka populacji będącej w sferze zainteresowania służb socjalnych.

❖ **Organizację pracy Ośrodka:**

- godziny pracy ośrodka, przyjęcia interesantów,
- organizacja pracy w terenie, podział na rejony, częstotliwość kontaktów z podopiecznymi, możliwość konsultacji prawnych,
- organizacja pracy, sposób funkcjonowania oraz działalność ośrodka w warunkach ogłoszonego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii.

Stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionych osób:

- kadra ośrodka, kwalifikacje zawodowe kierownika i pracowników,
- spełnianie standardów zatrudnienia określonych w art. 110 ust. 11 i 12 ustawy o pomocy społecznej.

Ogólne założenia polityki społecznej gminy określone w ustawie o pomocy społecznej:

- ocena zasobów pomocy społecznej (art. 16a, art. 17 ust. 1 pkt 2, art. 110 ust. 4),
- strategia rozwiązywania problemów społecznych (art. 17 ust. 1 pkt 1),
- sprawozdanie z działalności ośrodka (art. 110 ust. 9).

Tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w formie zadań:

Własnych gminy o charakterze obowiązkowym:

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- o prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;
- o dożywianie dzieci;
- o sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym;
- o kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu;
- o pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
- o przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych;
- o opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Własnych gminy o charakterze fakultatywnym:

- o przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- o przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- o opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
- o współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Zleconych gminie z zakresu administracji rządowej:

- o organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;
- o wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne):

- o kontrakt socjalny (art. 108);

Pracę socjalną świadczoną na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku.

Poradnictwo specjalistyczne (prawne, psychologiczne, rodzinne) świadczone osobom lub rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

Interwencję kryzysową - kierowanie do domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży osób dotkniętych przemocą lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej (art. 47 ust. 4)

Wykorzystanie dotacji celowej z budżetu państwa przez gminę w 2021 roku na:

- o zadania zlecone z zakresu administracji rządowej określone w art. 18 ust.1 pkt 3;
- o dofinansowanie zadań własnych obowiązkowych gminy, określonych art. 17 ust. 1 pkt 4, pkt 19 i pkt 20 ustawy.

Współpracę Ośrodka z:

- o władzami gminy,
- o urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach,
- o organizacjami pozarządowymi,
- o instytucjami działającymi na rzecz społeczności lokalnej,
- o innymi.

Informacja o przeprowadzeniu przedmiotowej kontroli:

Jednostka kontrolowana została zawiadomiona o przeprowadzeniu kontroli pismem z dnia 19 października 2022 r., znak PS-IX.431.2.27.2022.ML.

Kontrolujący w dniu 26 października 2022 r. złożyli oświadczenia, że nie istnieją okoliczności uzasadniające ich wyłączenie od udziału w niniejszej kontroli.

Ustalenia ogólne, wykaz skrótów:

Ilekoć w protokole jest mowa o:

- **Ośrodku, GOPS, jednostce kontrolowanej** – należy przez to rozumieć: Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielnie.
- **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie.
- **Ustawie** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn.zm. i Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn.zm.).
- **Kpa** – należy przez to rozumieć ustawę z dnia 14 czerwca 1960 r. Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2020 r. poz. 256 z późn. zm. i Dz. U. z 2021 r. poz. 735 z późn. zm.) dalej zwaną Kpa,
- **Rozporządzeniu** - należy przez to rozumieć rozporządzenie Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (Dz. U. z 2021 r. poz. 898).

W toku kontroli wyjaśnień udzielali:

Pani Gabriela Jóskowska Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie,
Pani Aleksandra Gołata Kierownik Działu Pracy Socjalnej i Pomocy Środowiskowej.

1. Struktura organizacyjna Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie.

Informacje ogólne.

Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielnie jest jednostką budżetową Gminy Chmielno, nie posiadającą osobowości prawnej. Obszarem działania Ośrodka jest Gmina Chmielno. Wójtem gminy Chmielno jest pan Michał Melibruda. Dyrektorem Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie jest pani Gabriela Jóskowska.

Ośrodek został powołany Uchwałą Nr XI/47/90 Gminnej Rady Narodowej w Chmielnie z dnia 22 lutego 1990 r. w sprawie powołania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej. Jako jednostka budżetowa działa na podstawie statutu określającego w szczególności jej nazwę, siedzibę i przedmiot działalności. Statut Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie wprowadzony został Zarządzeniem Nr 1/90 Naczelnika Gminy w Chmielnie z dnia 18 kwietnia 1990 r. w sprawie nadania statutu Gminnemu Ośrodkowi Pomocy Społecznej w Chmielnie.

W związku ze zmianami zachodzącymi w przepisach prawa statut wymagał dostosowania do obowiązującego stanu prawnego. Na dzień kontroli obowiązywał Statut wprowadzony Uchwałą Nr XIX/221/2016 Rady Gminy Chmielno z dnia 24 listopada 2016 r. w sprawie nadania Statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie. Wprowadzone zmiany do statutu obejmowały wszystkie zmiany ustawowe, wpływające na bieżącą działalność Ośrodka. Określono w nim cele, zadania, organizację i zarządzanie Ośrodkiem jak również gospodarkę finansową.

Nie wniesiono zastrzeżeń do zapisów Statutu.

[akta kontroli str. 18-29]

Siedziba Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej znajduje się na parterze budynku przy ul. Gryfa Pomorskiego 33, 83-333 Chmielno. Z informacji Dyrektora wynika, że „na piętrze budynku znajdują się 2 mieszkania komunalne oraz archiwum GOPS. W skład Ośrodka wchodzi 7 pokoi, sala konferencyjna, toaleta i pomieszczenie socjalne. „Główne wejście do budynku znajduje się od strony ulicy Gryfa Pomorskiego, drugie wejście do budynku znajduje się od strony parkingu, które zostało dostosowane do potrzeb osób posiadających trudności w poruszaniu się. W pokojach mieszczą się: dział świadczeń rodzinnych, dział pracy socjalnej – pracownicy socjalni. Wszystkie stanowiska pracy wyposażone zostały w podstawowy sprzęt komputerowo-biurowy. Na wyposażeniu Ośrodka jest samochód służbowy, którym pracownicy socjalni jeżdżą w teren. Dodatkowo pracownicy socjalni mają możliwość korzystania z prywatnych samochodów zgodnie z zawartymi umowami.”

Z okazanej dokumentacji wynika, że w Ośrodku obowiązywały takie regulaminy, jak:

1. Regulamin Pracy stanowiący Załącznik do Zarządzenia Nr 2/2015 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie z dnia 13 marca 2015 r., zmieniony Zarządzeniem Nr 4/2018 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie z dnia 11 maja 2018 r. w sprawie wprowadzenia zmian w regulaminie pracy pracowników zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chmielnie oraz Zarządzeniem Nr 7/2021 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie z dnia 29 września 2021 r. w sprawie wprowadzenia zmian w regulaminie pracy pracowników zatrudnionych w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chmielnie;
2. Regulamin wynagradzania stanowiący załącznik do Zarządzenia Nr 5/2016 Kierownika Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie z dnia 22 grudnia 2016 r. w sprawie ustalenia regulaminu wynagradzania, zmieniony: Zarządzeniem Nr.

12/2020 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie z dnia 15 grudnia 2020 r., następnie Zarządzeniem Nr 8/2021 Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie z dnia 1 października 2021 r.

3. Regulamin Organizacyjny Centrum Usług Wspólnych i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej organizatora wspólnej obsługi organizacyjnej i finansowo-księgowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, Warsztatu Terapii Zajęciowej i Centrum Integracji Społecznej stanowiący Załącznik do Zarządzenia Nr 1/2017 dyrektora GOPS i CUW w Chmielnie z dnia 2 stycznia 2017 r.
4. Regulamin Organizacyjny Centrum Usług Wspólnych i Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej organizatora wspólnej obsługi organizacyjnej i finansowo-księgowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej, warsztatu Terapii Zajęciowej, Centrum Integracji Społecznej oraz Środowiskowego Domu Samopomocy stanowiący Załącznik do Zarządzenia dyrektora GOPS i CUW w Chmielnie z dnia 29 grudnia 2021 r.
5. Regulamin korzystania z samochodu służbowego użytkowanego przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielnie stanowiący Załącznik nr 1 do Zarządzenia Dyrektora GOPS i CUW w Chmielnie z dnia 2 stycznia 2017 r.

Z przedmiotowych dokumentów wynika, że na Schemat Organizacyjny Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie i Centrum Usług Wspólnych składa się:

Dział Obsługi Finansowo – Organizacyjnej GOPS, WTZ, CIS

- Dział Finansowo-Księgowy;
- Dział Organizacyjny;
- Dział Pracy Socjalnej i Pomocy Środowiskowej GOPS:
 - Zespół Pracowników Socjalnych – Koordynator,
 - Zespół Asystentów Rodziny – Koordynator
 - Zespół ds. Polityki Uzależnień i Przemocy w Rodzinie;
 - Zespół Aktywizacji Zawodowo-Społecznej,
- Dział pomocy instytucjonalnej:
 - Środowiskowy Dom Samopomocy,
 - Gminny Ośrodek Opiekuńczy
- Centrum Integracji Społecznej;
- Warsztat Terapii Zajęciowej;
- Dział Obsługi Świadczeń.

[akta kontroli str. 30-120, 175-179]

Charakterystyka gminy Chmielno.

Gmina wiejska, położona w powiecie kartuskim. Pod względem administracyjnym gmina obejmuje 10 sołectw. W gminie na dzień 31 grudnia 2021 r. zamieszkiwało 7 963 osób z czego 4 005 stanowiły kobiety, a 3 958 stanowili mężczyźni, 57,8% osób znajdowało się w wieku poprodukcyjnym.

Podstawowe problemy społeczne.

W kontrolowanym okresie ze świadczeń z pomocy społecznej skorzystało 155 osób z czego: 83 osoby otrzymały świadczenia pieniężne, a 72 osoby otrzymały świadczenia niepieniężne.

Z informacji Dyrektora Ośrodka wynika, że „Struktura świadczeń przyznawanych przez GOPS w Chmielnie wskazuje na przewagę liczby osób korzystających ze świadczeń pieniężnych, które w 2021 r. otrzymały 83 osoby, tj. 53,5% ogółu świadczeniobiorców. Świadczenia niepieniężne w tym czasie otrzymały 72 osoby. Najczęściej przyznawany był zasiłek celowy. W 2021 roku liczba świadczeniobiorców wyniosła 47. Na drugim miejscu były zasiłki stałe, które w 2021 roku przyznano 1 osobie, a ze świadczenia korzystało 20 osób. W trzeciej kolejności występuje zasiłek okresowy, który w 2021 roku otrzymywało 11 osób, 7 osób pobierało go z tytułu bezrobocia, pozostałe osoby korzystały z zasiłku z tytułu długotrwałej choroby.

Wśród głównych powodów udzielania pomocy społecznej przez GOPS w Chmielnie w 2021 roku było:

1. ubóstwo - 33 rodziny,
2. bezrobocie - 27 rodzin,
3. niepełnosprawność - 26 rodzin,
4. długotrwała lub ciężka choroba - 19 rodzin,
5. alkoholizm - 21 rodzin,
6. bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego - 11 rodzin,
7. potrzeba ochrony macierzyństwa - 7 rodzin, w tym potrzeba ochrony wielodzietności - 4 rodziny.

Pozostałe powody udzielania świadczeń z pomocy społecznej w gminie występowały rzadziej lub wcale. W 2021 roku 4 rodziny wsparto z powodu bezdomności, oraz po 1 rodzinie z powodów takich jak narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego, zdarzenie losowe oraz sytuacja kryzysowa.

Wśród rodzin objętych pomocą społeczną w Gminie Chmielno w 2021 roku, rodziny z dziećmi stanowiły 35,8%. Największy odsetek stanowiły rodziny z jednym dzieckiem (38,8%), a w drugiej kolejności z trojgiem (26,5%), z dwojgiem dzieci (22,5%), w tym 2 rodziny niepełne.”.

Bezrobocie rejestrowane w gminie Chmielno wynosiło w 2021 roku 4,3% (5,2% wśród kobiet i 3,5% wśród mężczyzn).

[akta kontroli str.121-125]

Organizacja pracy Ośrodka.

Z informacji Dyrektora Ośrodka wynika, że „Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielnie jest czynny: od poniedziałku do środy w godz. 7:30 - 15:30, czwartek w godz. 7:30 - 16:00, piątek w godz. 7:30 - 15:00. Interesanci przyjmowani są w godzinach pracy

ośrodka. Pracownicy wychodzą lub wyjeżdżają w teren w godzinach pracy wpisywanych do zeszytu wyjść służbowych.

Posiadamy umowę o świadczenie usług z kancelarią prawną na obsługę prawną ośrodka. Dodatkowo w 2021 roku posiadaliśmy umowę z radcą prawnym do dyspozycji klientów ośrodka. Współpracujemy z dwoma Informatykami na podstawie umowy zlecenia oraz umowy o świadczenie usług. Usługi bankowe oraz obsługę konta bankowego prowadzi Bank Spółdzielczy w Sierakowicach oddział Chmielno.”.

W GOPS zatrudnionych w 2021 r. ogółem było 5 pracowników socjalnych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy (w tym 3 w terenie i 1 obsługujący Gminny Zespół Interdyscyplinarny oraz Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Chmielnie, zaś 1 pracownik przebywał na urlopie wychowawczym).”.

W kontrolowanym okresie 3 pracowników socjalnych świadczyło pracę socjalną i przeprowadzało rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki w 3 rejonach opiekuńczych podzielonych na sołectwa.

Liczba ludności przypadająca na 1 rejon wynosi średnio 2 654 osoby. Liczba rodzin i osób samotnie gospodarujących w 2021 r. wyniosła 121 osób, co w przeliczeniu na jednego pracownika wynosi 40 środowisk.”.

[akta kontroli str. 30, 126-133]

Organizacja pracy, sposób funkcjonowania oraz działalność ośrodka w warunkach ogłoszonego na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii w związku z zakażeniem wirusem SARS-CoV-2.

W okresie pandemii COVID-19 w Ośrodku obowiązywały procedury dotyczące:

- „sytuacji kryzysowej związanej z rozprzestrzenianiem się wirusa COVID-19 wprowadzone Zarządzeniem Nr 2/2020 Dyrektora CUW i GOPS Chmielno z dnia 16 marca 2020 r.,
- bezpieczeństwa pracowników i klientów Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie w czasie trwania epidemii wirusa SARS-CoV-2, wprowadzone zarządzeniem Nr 5/2020 Dyrektora CUW GOPS Chmielno z dnia 25 maja 2020 r.”.

Z ww. procedur wynika m.in., że Ośrodek został zamknięty dla interesantów. Wprowadzono dyżury pracowników w godz. 15:30-19:00. Osobom wymagającym wsparcia w ramach poradnictwa specjalistycznego oraz rodzinom z problemami opiekuńczo-wychowawczymi, z problemem przemocy, uzależnienia niezbędna pomoc była udzielana telefonicznie. Wprowadzono minimalną częstotliwość kontaktów asystentów rodzin oraz pracowników socjalnych z beneficjentami. Dla zatrudnionych w Ośrodku asystentów rodzin oraz pracowników socjalnych wprowadzono obowiązek zwracania szczególnej uwagi w środowisku na sytuację małoletnich, osób z niepełnosprawnością i w podeszłym wieku, dokonywania rozeznania sytuacji związanej z dożywianiem w środowiskach, w których osoby korzystają z tej formy pomocy. Określono szczegółowe zasady bezpieczeństwa

obowiązujące w mieszkaniach chronionych z zagwarantowaniem ciągłości usług opiekuńczych realizowanych w ramach zadań własnych gminy i zadań zleconych.

W okresie objętym kontrolą zagadnienia związane z COVID-19 były przedmiotem kontroli „Wsparcie Rodzin przeżywających trudności w okresie pandemii COVID-19” przeprowadzonej w Ośrodku przez Najwyższą Izbę Kontroli Delegatura w Gdańsku. W wyniku przeprowadzonej kontroli stwierdzono m.in.: brak sporządzonych sprawozdań z realizacji Programu wspierania rodziny na lata 2021-2023, zgodnie z uchwałą Rady Gminy w tej sprawie; brak w pouczeniach decyzji administracyjnych w sprawie przyznania świadczeń z pomocy społecznej informacji o obowiązku niezwłocznego poinformowania GOPS o każdej zmianie sytuacji osobistej, dochodowej i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń lub ponoszenia odpłatności. Wydawanie decyzji w sprawie skierowania do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym (po dokonaniu wymaganych uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym GOPS a osobą ubiegającą się) o przyznanie takiego wsparcia. Braku wpisów przy zatwierdzaniu planu pomocy lub niezatwierdzaniu go w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego przez Dyrektora GOPS. Niezgodność uchwał Rady Gminy nr XII/148/2016 z dnia 25 lutego 2016 r. nr XXXVI/347/2022 z dnia 9 lutego 2022 r. oraz XXXVI/348/2022 z dnia 9 lutego 2022 r. z ustawą o pomocy społecznej. Nieprawidłowość polegająca na wydaniu z urzędu, na niekorzyść strony, decyzji zmieniającej decyzję przyznającą prawo do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym, w związku ze zmianą wysokości stałej miesięcznej opłaty za media.

[akta kontroli str. 134-152]

Stan zatrudnienia i kwalifikacje zatrudnionych osób.

Kadra Ośrodka, kwalifikacje zawodowe Kierownika i pracowników.

W 2021 r. w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Chmielnie zatrudnione były 22 osoby na stanowisku:

- Dyrektor Ośrodka,
- Kierownik działu Pomocy Społecznej i Usług
- 4 pracowników socjalnych (na 3 etatach),
- asystent rodziny,
- 2 asystentów osobistych osób niepełnosprawnych,
- 4 opiekunów,
- główna księgowa i księgowa,
- starszy inspektor,
- Kierownik działu Obsługi Świadczeń,
- inspektor
- pomoc administracyjna.

Podczas czynności kontrolnych dokonano analizy akt osobowych pracowników Ośrodka realizujących zadania z zakresu pomocy społecznej pod względem zgodności ich

zatrudnienia z kwalifikacjami wymaganymi na zajmowanym stanowisku. Ustalono, iż wszyscy pracownicy w okresie objętym kontrolą posiadali kwalifikacje pracowników socjalnych zgodne z wymogami zawartymi w art. 116 ust. 1 oraz art. 156 ustawy o pomocy społecznej. Zakresy czynności pracowników socjalnych były adekwatne do wykonywanych przez nich zadań, a ich treść dostosowana do obowiązujących przepisów prawa.

W okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni, asystent rodziny oraz kierownik działu mieli możliwość korzystania jeden raz w miesiącu z superwizji pracy socjalnej, która odbywała się poza siedzibą jednostki. Pracownicy realizujący zadania z zakresu ustawy o pomocy społecznej korzystali z licznych szkoleń m.in. z zakresu pomocy społecznej, przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz o tematyce związanej z zakresem wykonywanych przez nich zadań.

[akta kontroli str. 153 - 215]

Kwalifikacje zawodowe Kierownika.

W 2021 r. funkcję Dyrektora Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie pełniła pani Gabriela Jóskowska, która została zatrudniona na stanowisku w dniu 1 października 2020 r. Pani Gabriela Jóskowska ukończyła studia wyższe magisterskie na kierunku pedagogika, posiada udokumentowany trzyletni staż pracy w pomocy społecznej oraz specjalizację z zakresu organizacji pomocy społecznej, co odpowiada wymaganiom art. 122 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej.

Na podstawie art. 110 ust. 7 ustawy o pomocy społecznej Wójt Gminy Chmielno Zarządzeniem nr 290D/2020 z dnia 1 października 2020 r. udzielił upoważnienia do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

Korespondencja wychodząca z Ośrodka podpisywana była przez Dyrektora z upoważnienia Wójta Gminy Chmielno.

Na mocy art. 110 ust. 7 i 8 ustawy o pomocy społecznej wójt gminy Zarządzeniem Nr 60/2019 r. Wójta Gminy Chmielno z dnia 13 lutego 2019 r. w sprawie *upoważnienia Kierownika Działu Obsługi Świadczeń Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu pomocy społecznej należących do właściwości gminy*, upoważnił na wniosek Dyrektora GOPS panią Marzenę Szreder.

Zarządzeniem nr 55/2021 z 1 lipca 2021 r. wójt gminy upoważnił Kierownika Działu Pracy Socjalnej i Pomocy Środowiskowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie panią Aleksandrę Gołata do wydawania decyzji administracyjnych w indywidualnych sprawach z zakresu ustawy o pomocy społecznej należących do właściwości gminy.

[akta kontroli str. 247 - 249]

Dyrektor GOPS pismem z dnia 7 lipca 2021 r. znak: GOPS.014.5.2021 upoważnił Kierownika Działu Pracy Socjalnej i Pomocy Środowiskowej Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej do poświadczania za zgodność z oryginałem odpisów dokumentów

przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań. Kodeks postępowania administracyjnego wskazuje, że *Organ administracji publicznej może upoważniać, na piśmie utrwalonym w postaci papierowej lub elektronicznej, pracowników obsługujących ten organ do załatwiania spraw w jego imieniu w ustalonym zakresie, a w szczególności do wydawania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń, a także do poświadczania za zgodność odpisów dokumentów przedstawionych przez stronę na potrzeby prowadzonych postępowań z oryginałem.* Zgodnie art. 11a ust 1 pkt 1 i 2 z ustawy z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (Dz. U. z 2022 r. poz. 559 z późn. zm.) organami gminy są: rada gminy, wójt (burmistrz, prezydent miasta), a nie osoba kierująca jednostką organizacyjną pomocy społecznej, wobec powyższego upoważnienie zostało wydane z naruszeniem obowiązujących przepisów prawa.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 250]

W okresie objętym kontrolą Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielnie spełniał wymogi, o których mowa w art. 110 ust. 11 i ust. 12 ustawy o pomocy społecznej, w zakresie liczby rodzin i osób samotnie gospodarujących, objętych pracą socjalną w stosunku jeden pracownik socjalny zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy na nie więcej niż 50 rodzin i osób samotnie gospodarujących. Na podstawie sprawozdania rocznego MRIPS-03-R z udzielanych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I – XII 2021 r. ustalono, że udzielono pomocy w postaci pracy socjalnej 107 osobom, co w przeliczeniu na jednego pracownika socjalnego zatrudnionego w pełnym wymiarze czasu pracy wynosi ok. 36 rodzin i osób samotnie gospodarujących.

W wyniku kontroli ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. pracę socjalną w środowisku w tym przeprowadzanie wywiadów środowiskowych poza siedzibą jednostki realizowało 4 pracowników socjalnych zatrudnionych w pełnym wymiarze czasu pracy na 3 etatach, w 3 rejonach opiekuńczych podzielonych na sołectwa. W Gminie Chmielno według stanu na dzień 31 grudnia 2021 r. zamieszkiwało 7 941 mieszkańców, w przeliczeniu na jednego pracownika socjalnego przypadał rejon 2 647 mieszkańców gminy.

W okresie objętym kontrolą pracownicy socjalni zatrudnieni w pełnym wymiarze czasu świadczący pracę socjalną lub przeprowadzający rodzinne wywiady środowiskowe poza siedzibą jednostki pobierali co miesiąc dodatek do wynagrodzenia w wysokości 250 zł do dnia 29 maja 2021 r., od 30 maja 2021 r. 400 zł – zgodnie z art. 121 ust. 3a ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej.¹ Dodatek do wynagrodzenia nie był uwzględniany przy obliczaniu wysokości wynagrodzenia pracownika. Średnia wysokość wynagrodzenia zasadniczego pracownika socjalnego w Ośrodku wyniosła 3 634 zł.

[akta kontroli str. 251]

¹ Dz. U. z 2020 r. poz. 1876 z późn. zm. oraz Dz. U. z 2021 r. poz. 2268 z późn. zm.

Ogólne założenia polityki społecznej gminy określone w ustawie o pomocy społecznej.

Ocena zasobów.

Obowiązek opracowania oceny zasobów pomocy społecznej wynika z art. 16a ustawy o pomocy społecznej. W myśl powyższego przepisu prawa „*gmina, powiat i samorząd województwa przygotowują ocenę zasobów pomocy społecznej w oparciu o analizę lokalnej sytuacji społecznej i demograficznej.*” Ocena zasobów pomocy społecznej dla Gminy Chmielno została przygotowana na podstawie danych zebranych przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej za pośrednictwem systemu Centralnej Aplikacji Statystycznej jak również na podstawie własnych informacji, raportów i danych.

Ocena zasobów pomocy społecznej opracowana przez Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielnie obejmowała w szczególności *„dane o sytuacji demograficznej i społecznej, dane o osobach korzystających z pomocy i wsparcia, rodzaje pomocy i wsparcia, zasoby instytucjonalne, kadre jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, zatrudnienie pomocnicze w jednostce, środki finansowe na wydatki w pomocy społecznej i innych obszarach polityki społecznej w budżecie jednostki samorządu terytorialnego, aktywność projektowo-konkursowa jednostki organizacyjnej pomocy społecznej, współpraca z organizacjami pozarządowymi – zadania zlecone w obszarze pomocy i wsparcia.”*

Przedmiotowa ocena obejmowała osoby i rodziny korzystające z pomocy społecznej, rodzaje ich problemów oraz ich rozkład ilościowy, stosownie do art. 16a ust. 2 i 3 ustawy o pomocy społecznej.

Z przedstawionej dokumentacji wynika, że ocena zasobów została przyjęta Uchwałą Nr XL/370/2022 Rady Gminy Chmielno z dnia 27 kwietnia 2022 r. w sprawie przyjęcia zasobów pomocy społecznej za 2021 r. dla Gminy Chmielno.

[akta kontroli str. 252 - 291]

Strategia rozwiązywania problemów społecznych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt. 1 ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka. W roku 2016 Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej opracował Strategię Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Chmielno na lata 2016 – 2022, stanowiący Załącznik do Uchwały Nr XIII/156/2016 Rady Gminy w Chmielno z dnia 31 marca 2016 r. Przedmiotowa Strategia zawiera w szczególności diagnozę sytuacji społecznej, prognozę zmian w zakresie objętym strategią. Zostały określone cele strategiczne projektowanych zmian, kierunki działań, ramy finansowe oraz wskaźniki realizacji działań. Sposób realizacji Strategii oparto na raportach w postaci sprawozdań dokonywanych w pierwszym kwartale raz w roku. Informacje

z realizacji strategii Dyrektor Ośrodka przedstawiał zgodnie z harmonogramem Radzie Gminy Chmielno.

[akta kontroli str. 294 - 338, 353 - 369]

Sprawozdanie z działalności Ośrodka.

Zgodnie z art. 110 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej *kierownik ośrodka pomocy społecznej (...) składa radzie gminy coroczne sprawozdanie z działalności ośrodka (...) oraz przedstawia potrzeby w zakresie pomocy społecznej.*

Sprawozdanie z działalności Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie za 2021 r. zostało przyjęte do akceptującej wiadomości na posiedzeniu z obrad XXXVIII/2022 sesji Rady Gminy Chmielno w dniu 30 marca 2022 r.

Zawiera ono informację dotyczącą zadań prowadzonych przez Ośrodek oraz wydatkowania środków finansowych przeznaczonych na ich realizację.

[akta kontroli str. 339 - 369]

Tryb przyznawania świadczeń z pomocy społecznej w formie zadań własnych o charakterze obowiązkowym, własnych o charakterze fakultatywnym, zleconych gminie z zakresu administracji rządowej.

W wyniku kontroli ustalono, że w okresie od 1 stycznia 2021 r. do 31 grudnia 2021 r. w Gminie Chmielno ze świadczeń z pomocy społecznej skorzystało 155 osób. Podczas kontroli dokonano oceny zasadności przyznawania świadczeń oraz prawidłowości prowadzenia dokumentacji w zakresie ustalania uprawnień do ww. pomocy. Dokumentację badano na podstawie losowo wybranych teczek klientów korzystających z wybranych form świadczeń (dokonano doboru próby w oparciu o metodę niematematyczną, bazującą na osądzie kontrolera i jego doświadczeniu zawodowym).

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych. Zgodnie z art. 38 ust. 1 „*Zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego:*

1) *osobie samotnie gospodarującej, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;*

2) *rodzinie, której dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.*

2. *Zasiłek okresowy ustala się:*

1) *w przypadku osoby samotnie gospodarującej – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby, z tym że miesięczna kwota zasiłku nie może być wyższa niż kwota kryterium dochodowego na osobę w rodzinie;*

2) *w przypadku rodziny – do wysokości różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.*

3. Kwota zasiłku okresowego ustalona zgodnie z ust. 2 nie może być niższa niż 50% różnicy między:

- 1) kryterium dochodowym osoby samotnie gospodarującej a dochodem tej osoby;
- 2) kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

4. Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

4a. W przypadku podjęcia zatrudnienia przez osobę objętą kontraktem socjalnym pobierającą zasiłek okresowy, może być on wypłacany nadal niezależnie od dochodu, do dnia wynikającego z decyzji przyznającej zasiłek okresowy, nie dłużej jednak niż do 2 miesięcy od dnia, w którym osoba została zatrudniona.

4b. Zasiłek okresowy jest wypłacany niezależnie od dochodu w sytuacji określonej w ust. 4a nie częściej niż raz na 2 lata.

5. Okres, na jaki jest przyznawany zasiłek okresowy, ustala ośrodek pomocy społecznej na podstawie okoliczności sprawy.

6. Rada gminy, w drodze uchwały, może podwyższyć minimalne kwoty zasiłku okresowego, o których mowa w ust. 2 i 3.”.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek przyznał pomoc w formie zasiłku okresowego 11 osobom, przyznając łącznie 23 świadczenia na łączną kwotę 8 773 zł (dane na podstawie Sprawozdania MRiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach. Dział 1B Udzielanie świadczenia – zadania własne Gmin 1) z powodu:

- bezrobocia 7 osób,
- długotrwałej choroby 3 osoby,
- możliwości utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego 1 osoba.

Średnia wysokość zasiłku okresowego wyniosła 381,44 zł.

Na realizację zadania własnego dotowanego z budżetu państwa, wojewoda przekazał dotację w wysokości 10 000,00 zł, wydatkowano kwotę 8 773,13 zł. Środki niewykorzystane w wysokości 1 226,87 zł zwrócono na konto Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Analizie poddano dokumentację zgromadzoną w aktach spraw 7 osób korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłku okresowego po 1 stycznia 2021 r. zakończonych wydaniem decyzji o nr:

1. GOPS.5011.12.2021 z dnia 7 grudnia 2021 r.
2. GOPS.5011.02.2021 z dnia 28 stycznia 2021 r.
3. GOPS.5011.4.2021 z dnia 29 kwietnia 2021 r.
4. GOPS.5011.6.2021 z dnia 2 czerwca 2021 r.
5. GOPS.5011.09.2021 z dnia 4 lipca 2021 r.
6. GOPS.5011.10.2021 z dnia 22 listopada 2021 r.
7. GOPS.5011.11.2021 z dnia 30 listopada 2021 r.

Analiza akt wykazała, że Ośrodek przyznawał zasiłki okresowe w wysokości określonej w art. 147 pkt 7 w zw. z art. 38 ust. 3 ustawy o pomocy społecznej. Ze środków budżetu państwa pokrywano zasiłki okresowe w części gwarantowanej, tj. 50 % wysokości świadczenia. Wysokość świadczeń ustalana była prawidłowo. Dokumentacja zawierała wnioski lub telefoniczne zgłoszenie potrzeby uzyskania pomocy. Rodzinne wywiady środowiskowe zostały przeprowadzone z osobą/rodziną w miejscu zamieszkania, w terminie od 1 dnia do 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia. Dokumentacja dotycząca przyznawanych świadczeń była rejestrowana w spisach spraw. W poddanych kontroli aktach wpływające od klientów wnioski w sprawach o przyznanie świadczeń z pomocy społecznej opiewające były pieczęcią wpływu. Kryterium dochodowe rodziny lub osoby korzystającej z pomocy w formie zasiłku okresowego ustalane było zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 11 lipca 2018 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych w pomocy społecznej (Dz. U. z 2018 r. poz. 1358). Pracownicy socjalni na podstawie wywiadu środowiskowego dokonywali analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułowali wnioski z niej wynikające. Wywiad środowiskowy stanowił podstawę planowania pomocy. Ustalony plan pomocy zatwierdzony był przez kierownika działu. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową osoby lub rodziny ustalono na podstawie dokumentów zgodnych z art. 107 ust. 5b. ustawy o pomocy społecznej. Kwestionariusze rodzinnych wywiadów środowiskowych zostały wypełnione w formie papierowej. W aktach spraw znajdowały się kopie dokumentów, które poświadczone zostały przez pracownika socjalnego za zgodność z oryginałem.

Treść opisu sytuacji osobistej, rodzinnej, dochodowej nie budziła wątpliwości. Zasiłki okresowe przyznawane były na podstawie decyzji administracyjnych wydanych w terminach o których mowa w art. 35 i 36 § 1. Kpa. Zawierały elementy wymienione w art. 107 § 1 Kpa. Prawidłowo oznaczony był organ wydający, wskazana była podstawa prawna. Decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności. Decyzje podpisywane były przez dyrektora Ośrodka lub kierownika działu z upoważnienia Wójta Gminy Chmielno. Zawierały pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń i wskazywały tryb odwoławczy.

Badane decyzje zostały dostarczone zgodnie z art. 39 i art. 46 § 1 i § 2 Kpa. W kontrolowanej dokumentacji odnotowano potwierdzenie odbioru decyzji przez stronę, głównie było to zwrotne potwierdzenie odbioru lub osobisty odbiór.

W toku kontroli stwierdzono, że w wydanych decyzjach w uzasadnieniu faktycznym wszystkich decyzji widnieje schematyczny zapis, który nie odzwierciedlał informacji zawartych w wywiadach środowiskowych.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Uzasadnienie prawne nie zawierało wyjaśnienia podstawy prawnej decyzji z przytoczeniem przepisów prawa – wobec czego decyzje zostały wydane z naruszeniem przepisów art. 107 § 3 Kpa.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W 6 przypadkach przyznano zasiłki okresowe „na zaspokojenie podstawowych potrzeb życiowych”, jak wynika z przepisów ustawy o pomocy (art. 38 ust. 1 ust. 1-6) zasiłek okresowy przysługuje w szczególności ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień do świadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego, jest świadczeniem obowiązkowym, które nie jest przyznawane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, jak w przypadku przyznania zasiłku celowego lub specjalnego zasiłku celowego.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Rada gminy, w drodze uchwały, nie podwyższyła minimalnej kwoty zasiłku okresowego.

[akta kontroli str. 370 - 392]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 5 oraz w związku z art. 39 o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, które mogą być przyznane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, ogrzewania, w tym opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

W okresie objętym kontrolą Ośrodek udzielił wsparcia w formie zasiłku celowego 41 osobom, przeznaczając na ten cel kwotę 42 444 zł (dane na podstawie Sprawozdania rocznego MRiPS-03 z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach. Dział 1B Udzielanie świadczenia – zadania własne Gmin 1).

W toku kontroli analizie poddano dokumentację zgromadzoną w aktach spraw 12 osób korzystających z pomocy w formie zasiłku celowego w 2021 r., zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej o nr:

1. GOPS.5012.73.2021 z dnia 29 grudnia 2021 r.
2. GOPS.5012.60.2021 z dnia 7 grudnia 2021 r.
3. GOPS.5012.3.2021 z dnia 21 stycznia 2021 r.
4. GOPS.5012.4.2021 z dnia 25 stycznia 2021 r.
5. GOPS.5012.45.2021 z dnia 23 września 2021 r.
6. GOPS.5012.46.2021 z dnia 23 września 2021 r.
7. GOPS.5012.52.2021 z dnia 29 października 2021 r.
8. GOPS.5012.57.2021 z dnia 30 listopada 2021 r.
9. GOPS.5012.64.2021 z dnia 13 grudnia 2021 r.
10. GOPS.5012.65.2021 z dnia 13 grudnia 2021 r.
11. GOPS.5012.62.2021 z dnia 22 grudnia 2021 r.
12. GOPS.5012.62.2021 z dnia 7 grudnia 2021 r.
13. GOPS.5012.71.2021 z dnia 28 grudnia 2021 r.
14. GOPS.5012.27.2021 z dnia 2 czerwca 2021 r.

Analizując akta spraw ustalono, że przyznanie zasiłków celowych nastąpiło w drodze decyzji administracyjnej, stosownie do art. 106 ust. 1 Ustawy. W każdym badanym przypadku wydanie decyzji administracyjnej w sprawie przyznania zasiłku celowego zostało poprzedzone przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wywiady środowiskowe przeprowadzono w terminach od 1 do 14 dni roboczych od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, stosownie do § 3 rozporządzenia w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. We wszystkich przypadkach w kwestionariuszu wywiadu odnotowywano przeprowadzenie rozmów na temat aktualnej sytuacji życiowej, zdrowotnej i socjalno-bytowej. Prawdłowo ustalono dochody osób ubiegających się o przyznanie zasiłku celowego z wyjątkiem jednego przypadku (GOPS.5012.73.2021). Sytuację osobistą, dochodową, majątkową i rodzinną ubiegających się o świadczenie ustalono na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5b Ustawy. Świadczenia zostały przyznane w formie finansowej lub rzeczowej. Pomoc przyznawana była każdorazowo na wniosek strony. Wysokość zasiłków wynosiła od 100 zł do 3 000 zł i była przyznawana m.in. na pokrycie kosztów zakupu: opału, żywności, leków, okularów, zaspokojenia podstawowych potrzeb życiowych, innych środków utrzymania, materiałów budowlanych i remontu, biletów.

Przyznane świadczenia z pomocy społecznej wypłacano w kwotach i terminach wynikających z decyzji administracyjnych. Decyzje administracyjne zawierały składniki i elementy wymienione w art. 107 § 1 Kpa. Wydane zostały w terminie zgodnym z art. 35 § 1 i § 3a Kpa, doręczone zgodnie z art. 39 i 46 § 1 Kpa. Na dokumentach znajdowała się data wpływu do Ośrodka zgodnie z art. 7 Kpa.

Stwierdzone nieprawidłowości i uchybienia:

W przypadku decyzji nr GOPS.5012.73.2021 z dnia 29 grudnia 2021 r. w powołanej podstawie prawnej, zostały zamieszczone przepisy określające zmian wersji ustawy Kpa i ustawy o pomocy społecznej w przypadku gdy był ogłoszony tekst jednolity.

Następnie w uzasadnieniu faktycznym ww. decyzji powołano się na art. 40 ust. 1 i 3 ustawy o pomocy społecznej, który nie jest tożsamy z sentencją i podstawą prawną. Przyznając „zasiłek celowy w wys. 3 000 zł z przeznaczeniem na zakup materiałów budowlanych i dofinansowanie remontów.” w podstawie prawnej przywołano m.in. art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Następnie w uzasadnieniu tej samej decyzji został podany inny dochód rodziny niż widnieje w przeprowadzonym przez pracownika socjalnego rodzinnym wywiadzie środowiskowym.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Przyznając powyższą pomoc społeczną w formie zasiłku celowego pracownik socjalny przeprowadzający rodzinny wywiad środowiskowy, w sposób nieprawidłowy wyliczył dochód rodziny, ponieważ do dochodu nie wliczył zasiłku okresowego w kwocie 637 zł. przyznanego decyzją GOPS.5011.12.2021 z dnia 7 grudnia 2021 r.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W jednym przypadku decyzją GOPS.5012.45.2021 z dnia 23 września 2021 r. odmówiono przyznania pomocy finansowej w formie zasiłku celowego uzasadniając w ten sposób, że „*Podejmując decyzję organ uwzględnił, że środki na wszystkie zasiłki celowe (w tym specjalne zasiłki celowe) są ograniczone. W związku z tym na przestrzeni całego roku przyznawane są tylko w sytuacjach losowych, pożarach, sprawianie pogrzebu lub innych trudnych sytuacjach rodzin. Powyższe pieniądze są z rozważa przekazywane osobom naprawdę potrzebującym. Podejmując decyzję brano pod uwagę fakt przyznania wsparcia w formie zasiłku na zakup żywności w wysokości 600 zł miesięcznie w okresie 01.08.21 r. – 30.09.21 r. Powyższy fakt pozwoli na zabezpieczenie potrzeb żywnościowych i wygospodarowanie środków na cele wskazane we wniosku o pomoc czyli zakup opału.*”. W ocenie zespołu inspektorów takie uzasadnienie decyzji nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązujących przepisach ustawy o pomocy społecznej, która w art. 11 ust 1-3 i art. 12 wskazuje w jakich przypadkach następuje ograniczenie lub odmowa przyznania świadczeń. Następnie z analizy dokumentacji wynika, że po 30 września były przyznawane zasiłki celowe oraz zasiłki specjalne celowe na zakup opału, wobec powyższego odmowa przyznania zasiłku celowego „*z uwagi na brak środków w budżecie*” również nie znajduje uzasadnienia. Ponadto uzasadnienie decyzji nie odzwierciedla informacji zawartych w przeprowadzonym rodzinnym wywiadzie środowiskowym – wobec powyższego decyzja została wydana z naruszeniem przepisów art. 6, art. 7, art. 10 § 1 i art. 77 § 1 i art. 80 Kodeksu postępowania administracyjnego, a także art. 39 ust. 1 i 2 w zw. z art. 2 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej, przez przekroczenie granic uznania oraz naruszenie zasady prawdy obiektywnej i błędne jej przyjęcie.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W 3 przypadkach przyznano zasiłek celowy w celu zaspokojenia kilku potrzeb tj.: „*dofinansowanie do zakupu okularów oraz innych środków utrzymania*”, „*dofinansowanie do zakupu lekarstw, opału i żywności*”, „*na zakup lekarstw oraz energii elektrycznej*”.

Jak wynika z art. 39 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej, zasiłek celowy może być przyznany w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby bytowej, w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu. Zasiłek celowy stanowi świadczenie o charakterze pomocy doraźnej, ukierunkowanej na konkretny cel bytowy. Świadczenie to należy do fakultatywnych form pomocy społecznej, co oznacza, że w odróżnieniu od form pomocy obowiązkowych, właściwy organ może, lecz nie musi go przyznać, (co wynika z użycia w przytoczonym wyżej przepisie sformułowania: „*może być przyznany*”), jednocześnie organ musi uwzględniać wysokość przyznanych już wnioskodawcy świadczeń i dokonywać stosownego rozdziału środków tak, aby wnioskodawca wiedział jaką kwotę otrzymał na jaki cel.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

6 W toku analizy akt ustalono, że wszystkim decyzjom administracyjnym nadano rygor natychmiastowej wykonalności na podstawie art. 108 Kpa, jednakże w uzasadnieniu każdej decyzji administracyjnej nie wskazano ważnego interesu publicznego uzasadniającego zastosowanie go. Art. 9 Kodeksu postępowania administracyjnego wskazuje, że Organy administracji publicznej są obowiązane do należytego i wyczerpującego informowania stron o okolicznościach faktycznych i prawnych, które mogą mieć wpływ na ustalenie ich praw i obowiązków będących przedmiotem postępowania administracyjnego. Organy czuwają nad tym, aby strony i inne osoby uczestniczące w postępowaniu nie poniosły szkody z powodu nieznamośności prawa, i w tym celu udzielają im niezbędnych wyjaśnień i wskazówek.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 393 – 490]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków powstałych w wyniku zdarzenia losowego.

Zgodnie z art. 40 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej zasiłek celowy może być przyznany również osobie albo rodzinie:

- które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego;
- które poniosły straty w wyniku klęski żywiołowej lub ekologicznej;

Świadczenie to może być przyznane osobie albo rodzinie, które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego. W takim przypadku może być przyznany niezależnie od dochodu i może nie podlegać zwrotowi.

Na podstawie sprawozdania rocznego MRiPS-03-R ustalono, że w 2021 r. przyznano jeden zasiłek celowy ww. zakresie.

W toku analizy ustalono, że decyzją nr GOPS.512.61.2021 z dnia 7 grudnia 2021 r. przyznano „*pomoc społeczną w postaci: zasiłku celowego specjalnego w wysokości 2 000 zł, jednorazowo w miesiącu listopadzie 2021 r. w związku ze zdarzeniem losowym – nagłą śmiercią (...).*” Zapis ten nie znajduje odzwierciedlenia w obowiązujących zapisach art. 40 ustawy o pomocy społecznej.

Dalsza analiza dokumentacji wykazała, że w powołaniu podstawy prawnej zastosowano art. 8 ust. 1, który brzmi: *Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej, z zastrzeżeniem art. 40, art. 41, art. 53a i art. 91, przysługuje (...), zastosowanie go nie znajduje odzwierciedlenia w art. 40 ustawy o pomocy społecznej.*

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Następnie w powołanej podstawie prawnej decyzji administracyjnej, zostały zamieszczone przepisy określające zmiany wersji ustawy Kpa i ustawy o pomocy społecznej w przypadku gdy był ogłoszony tekst jednolity.

Decyzji nadano rygor natychmiastowej wykonalności, który nie został uzasadniony w uzasadnieniu faktycznym i prawnym. Powołana podstawa prawna również w całości nie znajduje odzwierciedlenia w uzasadnieniu faktycznym i prawnym.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W uzasadnieniu faktycznym i prawnym zastosowano art. 107, art. 2 ust. 1, art. 3 ust. 4 Ustawy, który nie został uwzględniony w podstawie prawnej. Następnie wykazany dochód rodziny różnił się od dochodu znajdującego się w kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz dochodu wykazanego przez wnioskodawcę na podaniu o pomoc.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Dalsza analiza wykazała, że „*zasilek zostanie wypłacony do dnia 10 grudnia na wskazane konto bankowe*”. Zgodnie z potwierdzeniem odbioru znajdującym się aktach sprawy decyzja została odebrana 22 grudnia 2022 r., wobec czego realizacja świadczenia nastąpiła przed doręczeniem stronie decyzji przyznającej powyższą pomoc a co się z tym wiąże przed jej uprawomocnieniem - stosownie do art. 110, 129, 130 Kpa.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W aktach sprawy znajdował się kwestionariusz rodzinnego wywiadu środowiskowego część I stanowiący Załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 8 kwietnia 2021 r. w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego (poz. 893). Rozporządzenie to wskazuje, że rodzinny wywiad środowiskowy powinien zostać przeprowadzony na kwestionariuszu wywiadu środowiskowego część VII stanowiący Załącznik nr 1 do rozporządzenia.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego brakowało wpisów na str. 1 rubryka 11, 12, str. 4 rubryka od 1 do 3, str. 5 rubryka 4, 5, str. 6 rubryka 6, 8, str. 7 brak wpisu w części dotyczącej kwalifikacji, umiejętności oraz doświadczenia zawodowego, które mogą być przydatne przy poszukiwaniu pracy, str. 9 rubryka 5, 6, str. 10 rubryka od 1 do 6. W potrzebach i oczekiwaniach osoby lub rodziny zgłoszonych podczas przeprowadzania wywiadu znajdował się wpis „*Strona wniosła podanie o pomoc w wyniku trudnej sytuacji rodzinnej. Strona została poinformowana o wszczęciu postępowania zgodnie z procedurą KPA oraz ustawą o pomocy społecznej*.” Zgodnie z art. 119 ust. 2 pkt 4 ustawy o pomocy społecznej pracownik socjalny jest zobowiązany udzielać osobom zgłaszającym się pełnej informacji o przysługujących im świadczeniach i dostępnych formach pomocy.

W pracy socjalnej świadczonej na rzecz rodziny znajdowały się lakoniczne wpisy, które w ocenie zespołu inspektorów nie odzwierciedlały problemów i trudności występujących w rodzinie. Nie wynikało z nich jakie rodzina otrzymała wsparcie, jaki zastosowano monitoring potrzeb.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Zgodnie z art. 17 ust 1 pkt 10 ustawy o pomocy społecznej praca socjalna należy do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym. Poprzez pracę socjalną należy rozumieć „działalność zawodową mającą na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.” (art. 6 pkt 12 Ustawy). Do jej wykonywania zobowiązani są ustawą pracownicy socjalni.

W kwestii dotyczącej udzielania pomocy rodzinie ustalono, że głównymi przesłankami na podstawie, których pomoc została przyznana zgodnie z art. 7 ustawy o pomocy społecznej było: rodzina niepełna, sytuacja kryzysowa. Zaznaczone przesłanki nie posiadały odzwierciedlenia w diagnozie opisywanej przez pracownika socjalnego w kwestionariuszu rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz decyzji administracyjnej przyznającej tę formę pomocy.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Mając na uwadze powyższe nieprawidłowości Dyrektor Ośrodka pismem z dnia 7 listopada 2022 r. poinformował, że „w kontrolowanym okresie nie wydano żadnej decyzji przyznającej zasiłek celowy w razie zdarzenia losowego, a jedynie błędnie zakwalifikowano w sprawozdaniu rocznym MRiPS w/w pomoc.”. Zespół inspektorów nie podziela takiego stanowiska, ponieważ takie uzasadnienie nie znajduje żadnego odzwierciedlenia w podstawie prawnej wydanej decyzji administracyjnej, jak również w przeprowadzonym rodzinnym wywiadzie środowiskowym.

[akta kontroli str. 491 - 520]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym dochodu i możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Z informacji Dyrektora Ośrodka wynika, że w kontrolowanym okresie Ośrodek nie przyznawał pomocy w tym zakresie.

Organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Zgodnie z art. 50 ust. 1 i 2 ustawy o pomocy społecznej „osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona, przysługuje pomoc w formie usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych. Usługi opiekuńcze lub specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić.”.

W roku 2021 pomoc w formie usług opiekuńczych przyznano 17 osobom udzielając im łącznie 5 981 świadczeń na kwotę 163 222 zł (dane na podstawie sprawozdania rocznego z udzielanych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach MRiPS-

03 za I-XII 2021 r.). Z ćorocznego sprawozdania z dziaćalności ośrodku wynika, że usługi opiekuńcze zostały udzielone 17 osobom, a kwota wypćacanych świadczeń wyniosćła 202 066,84 zł.

Usługi opiekuńcze w ramach zadań własnych gminy świadczone były przez 3 opiekunów środowiskowych zatrudnionych w Ośrodku na 2,5 etatu. Pracownicy wykonujący usługi opiekuńcze posiadali kwalifikacje do wykonywania zadań w zakresie świadczenia usług opiekuńczych, w tym specjalistycznych, w miejscu zamieszkania, z wyćluczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi. Posiadali przeszkolenie w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ukończyli kurs pierwszej pomocy.

[akta kontroli str. 625-647]

W okresie objćtym kontrolą GOPS realizowaćł zadanie z zakresu ustawy o pomocy społecznej, na podstawie Uchwały Nr IV/32/2019 Rady Gminy Chmielno z dnia 23 stycznia 2019 r. i Nr XXIII/231/2021 Rady Gminy Chmielno z dnia 10 lutego 2021 r. okrećlającej szczegółowe warunki przyznawania i odpćatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyćluczeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków czćściowego lub caćłkowitego zwolnienia z općat, jak rćwnież trybu ich pobierania.

W drodze uchwały rada gminy okrećlićła wysokoćć 1 godziny usług opiekuńczych lub specjalistycznych usług opiekuńczych na kwotę 24 zł, a od dnia 1 kwietnia 2021 r. kwotę 28,10 zł. Z ww. uchwaćł rady gminy nie wynika co organ braćł pod uwagć wyliczając koszt świadczonej usługi opiekuńczej lub specjalistycznej usługi opiekuńczej.

Nie uwzglćdniono waloryzacji kryterium dochodowego, które zgodnie z art. 9 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej podlega weryfikacji co 3 lata i na podstawie art. 9 ust. 8 ustawy o pomocy społecznej, Prezes Rady Ministrów wydaćł rozporzćdzenie w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Zapisy § 3 ust. 2 Uchwały Nr XXIII/231/2021 Rady Gminy Chmielno wskazują, że „Usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze przysćlugują rćwnież osobom i rodzinom, których dochód przekracza kwotę kryterium dochodowego okrećlonego w ust. 1, pod warunkiem ich zwrotu na zasadach okrećlonych w poniższej tabeli, jednakże tabela ta nie przedstawia warunków zwrotu.

Nastćpnie zapisy § 6 okrećlają warunki czćściowego lub caćłkowitego zwolnienia z općat za usługi, które nie znajdujć pełnego odzwierciedlenia w obowićzujących przepisach prawa, albowiem wskazano jedynie, że „na jej wniosek lub wniosek pracownika socjalnego” zapisy te naruszają art. 30 § 2, art. 32, art. 63 § 3 Kpa.

§ 7 Uchwały okrećla warunki i tryb ustalania oraz pobierania općat za usługi opiekuńcze, z których wynika, że Korzystający z usług opiekuńczych dokonuje wpćaty w wysokoćci okrećlonej decyzją na konto GOPS do dnia 15-go kaźdego miesi ćca nastćpującego po

miesiącu, w którym wykonano usługę. W zapisie tym nie uwzględniono specjalistycznych usług opiekuńczych.

Powyższe będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 521-523]

W 2021 r. do GOPS wpłynęło 17 wniosków o przyznanie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych, o których mowa w art. 50 ustawy o pomocy społecznej. We wszystkich przypadkach dyrektor GOPS wydawał pozytywne decyzje i przyznawał wnioskodawcom ww. usługi.

Szczegółowa kontrolą objęto akta spraw 5 osób korzystających z tej formy pomocy zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej o nr:

1. GOPS.5025.25.2021 z dnia 6 lipca 2021 r.
2. GOPS.5025.1.2021 z dnia 4 stycznia 2021 r.
3. GOPS.5025.27.2021 z dnia 30 lipca 2021 r.
4. GOPS.5025.4.2021 z dnia 25 lutego 2021 r.
5. GOPS.5025.2.2021 z dnia 28 stycznia 2021 r.

Badanie losowo wybranych 5 spraw wykazało, że wysokość ustalanych opłat dla osób korzystających z tej formy pomocy została określona z zastosowaniem wskaźnika procentowego określonego w uchwale Rady Gminy z dnia 10 lutego 2021 r. Każdorazowo przed wydaniem decyzji przyznającej usługi opiekuńcze pracownicy socjalni przeprowadzali rodzinne wywiady środowiskowe w miejscu zamieszkania lub pobytu wnioskodawcy, stosownie do art. 107 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej i § 3 rozporządzenia w sprawie przeprowadzania rodzinnego wywiadu środowiskowego. Ustalony w przeprowadzonych wywiadach środowiskowych dochód osoby samotnie gospodarującej lub osoby pozostającej w rodzinie obliczony był zgodnie z art. 8 ust. 3-4 ustawy o pomocy społecznej. Decyzje objęte badaniem wydano w terminach 14 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o konieczności jego przeprowadzenia. W sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji pracownika socjalnego, wywiad przeprowadzono niezwłocznie, w terminie 2 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania usług opiekuńczych, zgodnie z § 3 ust. 2-3 wyżej cyt. rozporządzenia.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie zlecał świadczenia usług wskazanych w art. 50 Ustawy, podmiotom prywatnym. Nie stwierdzono również przypadków korzystania przez osoby wymagające pomocy innych osób, z usług opiekuńczych w formie rodzinnego domu pomocy, z uwagi na brak prowadzenia na terenie gminy Chmielno takiej placówki.

W działalności kontrolnej jednostki w przedstawianym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości:

W żadnym badanym przypadku w aktach sprawy nie znajdowały się decyzje administracyjne określające wysokość wpłaty za wykonane usługi opiekuńcze za dany miesiąc, co narusza § 7 uchwały RG w sprawie szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem

specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi, oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.

W każdym badanym przypadku decyzja administracyjna przyznająca pomoc w formie usług opiekuńczych nie zawierała uzasadnienia prawnego, co narusza art. 107 § 1 pkt 6 i 107 § 3 Kpa.

W 3 przypadkach w decyzji administracyjnej przyznającej pomoc w formie usług nie określono zakresu świadczonych usług opiekuńczych, a w 2 przypadkach zakres świadczonych usług opiekuńczych różnił od zapisów dokonanych przez pracownika socjalnego w kwestionariuszu wywiadu środowiskowego.

W 3 przypadkach zakres świadczonych usług opiekuńczych był niezgodny z zakresem czynności opiekunek środowiskowych zatrudnionych w GOPS.

W 2 przypadkach dochód osoby korzystającej z tej formy pomocy został nieprawidłowo obliczony, a w jednym przypadku nie można było określić dochodu osoby korzystającej z tej formy pomocy, z powodu nieprawidłowo sporządzonej umowy o ustaleniu pomocy świadczonej przez osobę zstępną na rzecz osoby uprawnionej do świadczeń z pomocy społecznej.

W jednym przypadku w decyzji administracyjnej nr GOPS.5025.2.2021 z dnia 28 stycznia 2021 r. w rozstrzygnięciu błędnie określono wysokość odpłatności za przyznane usługi opiekuńcze, natomiast w uzasadnieniu faktycznym prawidłowo wskazano wskaźnik odpłatności w procentach, ponadto usługi przyznano na czas nieokreślony.

Decyzją nr GOPS.5025.25.2021 z dnia 6 lipca 2021 r. przyznano pomoc w formie usług opiekuńczych osobie, nie będącej stroną w postępowaniu, pracownik socjalny przeprowadził rodzinny wywiad środowiskowy z członkiem rodziny. W aktach sprawy brak było pełnomocnictwa, upoważnienia lub zgody osoby, którą objęto pomocą. W aktach sprawy nie było orzeczenia sądu w zakresie ubezwłasnowolnienia całkowitego lub częściowego osoby korzystającej z tej formy pomocy.

W 2 przypadkach w decyzji administracyjnej nie wskazano okresu, na jaki przyznano usługi opiekuńcze.

Powyższe nieprawidłowości będą przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 524-624, 648-652]

Prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych.

Osobie, która ze względu na trudną sytuację życiową, wiek, niepełnosprawność lub chorobę potrzebuje wsparcia w funkcjonowaniu w codziennym życiu, ale nie wymaga usług w zakresie świadczonym przez jednostkę całodobowej opieki, w szczególności osobie z zaburzeniami psychicznymi, osobie opuszczającej pieczę zastępczą w rozumieniu przepisów o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, młodzieżowy ośrodek

wychowawczy, zakład dla nieletnich, a także cudzoziemcowi, który uzyskał w Rzeczypospolitej Polskiej status uchodźcy lub ochronę uzupełniającą, może być przyznany pobyt w mieszkaniu chronionym. Mieszkanie chronione jest formą pomocy społecznej przygotowującą pod opieką specjalistów osoby tam przebywające do prowadzenia samodzielnego życia lub wspomagającą te osoby w codziennym funkcjonowaniu. Mieszkanie chronione może być prowadzone przez każdą jednostkę organizacyjną pomocy społecznej lub organizację pożytku publicznego i w zależności od celu udzielania wsparcia prowadzone jest jako mieszkanie chronione treningowe lub mieszkanie chronione wspierane. W mieszkaniu chronionym treningowym zapewnia się usługi bytowe oraz naukę, rozwijanie lub utrwalanie samodzielności, sprawności w zakresie samoobsługi, pełnienia ról społecznych w integracji ze społecznością lokalną, w celu umożliwienia prowadzenia samodzielnego życia.

Mieszkanie chronione wspierane przeznaczone jest dla:

1. osoby niepełnosprawnej, w szczególności osoby niepełnosprawnej fizycznie lub osoby z zaburzeniami psychicznymi;
2. osoby w podeszłym wieku lub przewlekle chorej.

W mieszkaniu chronionym wspieranym zapewnia się usługi bytowe oraz pomoc w wykonywaniu czynności niezbędnych w życiu codziennym i realizacji kontaktów społecznych, w celu utrzymania lub rozwijania samodzielności osoby na poziomie jej psychofizycznych możliwości. Decyzję o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydaje się na czas określony. W stosunku do osób, które posiadają orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności, a także w szczególnie uzasadnionych przypadkach w stosunku do innych osób, może być wydana decyzja o skierowaniu do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wspieranym na czas nieokreślony.

Z informacji uzyskanych od dyrektora GOPS wynika, że „Gmina Chmielno prowadzi mieszkania chronione dofinansowane z działania 4.7 Programu kompleksowego dla rodzin „Za życiem”: Mieszkanie chronione treningowe w Miechucinie, ul. Kartuska 15 (zapewnia 3 miejsca); Mieszkania chronione wspierane w Chmielnie, ul. Świętopętka 1 (zapewnia 2 miejsca). Gmina Chmielno prowadzi Gminny Ośrodek Opiekuńczy im. Ks. Józefa Szotowskiego. Siedzibą Gminnego Ośrodka Opiekuńczego są budynki położone w Chmielnie przy ul. Świętopętka 1 i 1a. Ośrodek działający w strukturach GOPS zapewnia 6 mieszkań chronionych w dwóch budynkach w 2021 r. zapewniano 14 miejsc. Ośrodek zwany dalej GOO działa na podstawie art. 53 ust 1-3 ustawy z dnia 12 marca 2004 r o pomocy społecznej oraz § 1 uchwały Nr XXIV/116/92 Rady Gminy w Chmielnie z dnia 18 listopada 1992 r w sprawie utworzenia Gminnego Ośrodka Opiekuńczego, oraz Uchwały Nr IV/34/2007 Rady Gminy w Chmielnie z dnia 27 lutego 2007r w sprawie uchwalenia statutu Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie.”.

Szczegółowe zasady ponoszenia odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych zostały określone w Uchwale nr XII/148/2016 Rady Gminy Chmielno z dnia 25 lutego 2016 r. Przedmiotowy dokument nie uwzględnia rodzaju mieszkań chronionych.

Kontrolą objęto jedno postępowanie administracyjne zakończone ~~W~~ydaniem decyzji nr GOPS.5028.11.2021 z dnia 30 lipca 2021 r. W toku analizy ustalono, że osoba została skierowana do mieszkania chronionego wspieranego na czas określony ze względu na stan zdrowia – zgodnie z art. 53 ust. 5 i 7 ustawy o pomocy społecznej. Z uwagi na dochód poniżej kryterium dochodowego dla osoby samotnej całościowo odstąpiono od ponoszenia odpłatności – co zgodne było z § 2 ust. 7 Uchwały nr XII/148/2016 Rady Gminy Chmielno w sprawie ustalenia zasad odpłatności za pobyt w mieszkaniach chronionych.

Decyzja administracyjna o skierowaniu osoby do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym wydana została po dokonaniu uzgodnień pomiędzy pracownikiem socjalnym a osobą ubiegającą się o skierowanie do korzystania ze wsparcia w mieszkaniu chronionym. Uzgodnienia miały formę pisemną i zawierały wszystkie elementy wymienione w art. 53 ust. 10 pkt 1-6 ustawy o pomocy społecznej. W kontrolowanej dokumentacji znajduje się „Załącznik nr 1 do umowy - kontraktu dotyczącego pobytu w mieszkaniu chronionym Protokół zdawczo-odbiorczy lokalu mieszkalnego. Załącznik nr 2 do umowy kontraktu dotyczącego pobytu w mieszkaniu chronionym (wyciąg z Regulaminu funkcjonowania Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej im. ks. Józefa Szotowskiego w Chmielnie).”.

W toku analizy ustalono, że zapisy § 6 przedmiotowych ustaleń powinny określać zasady i sposoby realizacji programu usamodzielniania osoby lub programu wsparcia w mieszkaniu jednakże z zapisów dokonanych przez dyrektora GOPS nie wynika, jakie określono zasady i sposoby realizacji programu usamodzielniania osoby lub programu wsparcia w mieszkaniu. Widnieje jedynie wpis „Współpraca z pracownikami Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie oraz Gminnego Ośrodka Opiekuńczego poprzez realizację działań mających na celu usamodzielnianie.”. Następnie z zapisów protokołu zdawczo-odbiorczego lokalu mieszkalnego nie wynikało, że w pomieszczeniu mieszkalnym zostały spełnione standardy bytowe wymienione w § 6 ust. 4 – 8 rozporządzeniu MRPiPS w sprawie mieszkań chronionych.

[akta kontroli str. 653-664]

Dożywianie dzieci.

Program „Posiłek w szkole i w domu” zapewnia pomoc zarówno osobom starszym, niepełnosprawnym, o niskich dochodach, jak i dzieciom, które wychowują się w rodzinach znajdujących się w trudnej sytuacji. Program przewiduje wsparcie finansowe gmin w udzielaniu pomocy w formie posiłku, świadczenia pieniężnego w postaci zasiłku celowego na zakup posiłku lub żywności oraz świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych. Istotnym elementem Programu jest zapewnienie dzieciom i młodzieży w wieku szkolnym zjedzenia gorącego posiłku przygotowanego w stołówce szkolnej. Takie rozwiązanie daje bowiem większą kontrolę nad jakością kupowanych

produktów, z których przygotowywane są posiłki, oraz nad procesem ich przygotowywania. Celem Programu jest również zapewnienie wsparcia finansowego organom prowadzącym publiczne szkoły podstawowe, w tym szkołom artystycznym realizującym kształcenie ogólne w zakresie szkoły podstawowej, w organizacji stołówek oraz miejsc do spożywania posiłków w szkołach. Ze środków przekazywanych gminom w ramach Programu dofinansowywane są zarówno posiłki wydawane na stołówkach, jak też te dowożone osobom dorosłym, w tym osobom niewychodzącym z domu (np. ze względu na podeszły wiek czy niepełnosprawność), niebędącym w stanie przygotować sobie codziennie gorącego posiłku.

Gmina realizuje wieloletni program „Posiłek w szkole i w domu” przy pomocy Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie oraz placówek i instytucji, które posiadają zaplecze do wydawania i przygotowania posiłków. Na podstawie Sprawozdania z realizacji programu „Posiłek w szkole i w domu” za 2021 r. ustalono, że w gminie objęto programem 108 osób z czego 57 osób stanowili uczniowie do czasu ukończenia szkoły podstawowej lub szkoły ponadgimnazjalnej, 31 osób stanowiły pozostałe osoby otrzymujące pomoc na podstawie art. 7 ustawy o pomocy społecznej. 53 osoby otrzymały pomoc w formie zasiłku celowego z przeznaczeniem na zakup żywności.

Ww. Program w Gminie został wprowadzony:

- Uchwałą Nr III/19/2018 Rady Gminy Chmielno z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie podwyższenia kryterium dochodowego uprawniającego do przyznania pomocy w zakresie dożywiania w formie świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności dla osób objętych wieloletnim rządowym programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.
- Uchwałą Nr III/20/2018 Rady Gminy Chmielno z dnia 19 grudnia 2018 r. w sprawie określenia zasad zwrotu wydatków w zakresie dożywiania w formie posiłku albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych dla osób objętych wieloletnim programem „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023.

Program realizowany był zgodnie z umową zawartą pomiędzy Wojewodą Pomorskim, a Wójtem Gminy Chmielno. Na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu” w 2021 roku dla Gminy Chmielno przekazano dotację 35 156 zł, zaangażowano środki własne w kwocie 8 789 zł, łączny koszt Programu wyniósł 43 954 zł.

Liczba placówek prowadzących dożywianie wyniosła 9 z czego: 5 stanowiły szkoły, a 4 stanowiły przedszkola.

Koszty jednego posiłku w roku 2021 oscylował pomiędzy 1,50 zł a 5,00 zł. Ośrodek w kontrolowanym okresie nie realizował dożywiania dla dzieci w okresie wakacji, ferii czy przerw świątecznych, w związku z czym rodzinom został przyznany zasiłek celowy oraz świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności. Nie wydano decyzji odmownej w zakresie dożywiania w placówkach dzieci. 9 osobom odmówiono przyznania pomocy w formie zasiłku celowego na zakup żywności

W zakresie prawidłowości udzielania pomocy w formie dożywiania badaniem objęto 10 postępowań zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej o nr:

1. GOPS.5023.5.2021 z dnia 25 stycznia 2021 r.
2. GOPS.5023.7.2021 z dnia 25 stycznia 2021 r.
3. GOPS.5023.30.2021 z dnia 16 kwietnia 2021 r.
4. GOPS.5023.52.2021 z dnia 29 września 2021 r.
5. GOPS.5023.63.2021 z dnia 30 listopada 2021 r.
6. GOPS.5023.53.2021 z dnia 24 września 2021 r.
7. GOPS.5023.11.2021 z dnia 28 stycznia 2021 r.
8. GOPS.5023.37.2021 z dnia 19 sierpnia 2021 r.
9. GOPS.5023.36.2021 z dnia 19 sierpnia 2021 r.
10. GOPS.5023.29.2021 z dnia 16 kwietnia 2021 r.

W toku kontroli ustalono, że przedmiotowa pomoc przyznawana była osobom, które spełniały wymagane przepisami kryterium dochodowe. Poddana kontroli dokumentacja była kompletna, zawierała wnioski oraz dokumenty, stanowiące podstawę przyznania świadczenia. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową oraz majątkową osoby lub rodziny ustalono na podstawie dokumentów zgodnych z art. 107 ust. 5b ustawy o pomocy społecznej. Rodzinne wywiady środowiskowe były przeprowadzone prawidłowo i w wymaganym terminie zgodnie z art. 106 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej oraz na zasadach określonych w przepisach rozporządzenia Ministra Rodziny Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Wysokość przyznanych świadczeń była ustalana w sposób nie budzący zastrzeżeń. Decyzje administracyjne zostały doręczone na zasadach z art. 109 Kpa, podpisane przez Dyrektora Ośrodka z upoważnienia Wójta Gminy Chmielno.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Decyzje administracyjne zostały wydane w terminach zgodnych z art. 35 § 1, § 3a Kodeksu postępowania administracyjnego. Posiadały składniki wymienione w art. 107 § 1 Kpa, natomiast nie posiadały uzasadnienia faktycznego i prawnego, jak również wyjaśnienia podstawy prawnej decyzji co narusza art. 107 § 1 pkt 6 i § 3 Kpa. W uzasadnieniu decyzji w każdym badanym przypadku widniał zapis: „Na podstawie art. 107 ustawy o pomocy społecznej, przeprowadzono wywiad środowiskowy i stwierdzono, że sytuacja materialno-bytowa kwalifikuje do powyższej pomocy.”

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 665-695]

Sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy sprawienie pogrzebu, w tym osobom bezdomnym. Podstawą prawną do stanowienia zasad pochówku jest art. 44 o pomocy społecznej, według którego "sprawienie pogrzebu odbywa się w sposób ustalony przez gminę, zgodnie z wyznaniem zmarłego". Art. 110 ust. 1 ups wskazuje, że „zadania

pomocy społecznej w gminach wykonują jednostki organizacyjne – ośrodki pomocy społecznej.”

Rada Gminy nie podjęła uchwały, w której uregulowałaby powyższe kwestie.

Z uzyskanych informacji Dyrektora Ośrodka wynika, że „na przestrzeni ponad 10 lat nie wykonano w ramach Ośrodka żadnego pochówku.”

[akta kontroli str. 696]

Kierowanie do domu pomocy społecznej i ponoszenie odpłatności za pobyt mieszkańca gminy w tym domu.

Art. 54 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej wskazuje, że „osobie wymagającej całodobowej opieki z powodu wieku, choroby lub niepełnosprawności, niemogącej samodzielnie funkcjonować w codziennym życiu, której nie można zapewnić niezbędnej pomocy w formie usług opiekuńczych, przysługuje prawo do umieszczenia w domu pomocy społecznej.”

Odpłatność gminy za pobyt 5 osób w domu pomocy społecznej w 2021 r. wyniosła 150 840 zł. Osoby przebywały m.in.: w Domu Pomocy Społecznej w Kobysewie, Domu Pomocy Społecznej Zgromadzenia Sióstr Św. Jadwigi w Elblągu, Domu Pomocy Społecznej im. Św. Antoniego w Łosienicach, Domu Pomocy Społecznej w Stężycy.

W 2021 r. do domu pomocy społecznej została skierowana i umieszczona 1 osoba, stosownie do art. 54 ustawy o pomocy społecznej. Decyzję o skierowaniu do domu pomocy społecznej i decyzję ustalającą opłatę mieszkańca domu za jego pobyt w domu pomocy społecznej wydał organ gminy właściwy dla tej osoby w dniu jej kierowania do DPS. Decyzję o umieszczeniu w DPS wydał organ gminy prowadzący dom pomocy społecznej. Opłata za pobyt w domu pomocy społecznej wnoszona była w wysokościach nieprzekraczających 70% swojego dochodu. Różnicę między średnim kosztem utrzymania w domu a opłatami wnoszonymi przez opiekuna, pokrywała gmina z której osoba została skierowana do domu pomocy społecznej.

Rada Gminy Chmielno nie określiła korzystniejszych warunków ustalania opłat za pobyt w domu pomocy społecznej o zasięgu gminnym, częściowego lub całkowitego zwolnienia z tych opłat, zwrotu należności za okres nieobecności osoby w domu.

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

[akta kontroli str. 697-738]

Pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 16a ustawy o pomocy społecznej do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

Osoby, które odbyły karę pozbawienia wolności w zakładzie karnym, szczególnie wieloletnią, mogą mieć problemy w przystosowaniu się do życia poza zakładem. Problemem może być brak miejsca zamieszkania, schronienia, brak odzieży, obuwia,

środków finansowych na zabezpieczenie podstawowych potrzeb. Pomoc świadczona na rzecz osób opuszczających zakłady karne i areszty śledcze może być udzielona w formie pomocy finansowej, a przede wszystkim w formie pracy socjalnej. Praca socjalna, która jest głównym rodzajem udzielanej pomocy w przypadku osób opuszczających zakład karny i mających problem w przystosowaniu do życia, skupia się na umożliwieniu byłemu więźniowi przystosowania się do nowej sytuacji, nabycia umiejętności do życia w nowych warunkach.

Na podstawie sprawozdania MRiPS-03-R ustalono, że w 2021 roku Ośrodek udzielił pomocy 1 osobie.

W toku analizy akt ustalono, że beneficjent zwrócił się z wnioskiem „o przyznanie pomocy finansowej w związku z opuszczeniem zakładu karnego oraz skierowanie do zajęć w ramach Centrum Integracji Społecznej.”. W toku postępowania wydano 2 decyzje administracyjne o nr:

1. GOPS.5012.47.2021 z dnia 4 października 2021 r. – odmowa przyznania zasiłku celowego, z powodu przekroczenia kryterium dochodowego,
2. GOPS.5027.25.2021 z dnia 4 października 2021 r. – skierowanie do uczestnictwa w Centrum Integracji Społecznej.

Decyzje te, wydane zostały w okresie 12 dni od daty złożenia wniosku o przyznanie pomocy, zgodnie z art. 35 § 3 Kpa, zawierały elementy wymienione w art. 107 § 1 pkt 1-8 Kpa. Przed wydaniem decyzji pracownik socjalny Ośrodka przeprowadził w miejscu zamieszkania osoby wywiad środowiskowy część I, o którym mowa w art. 107 ust. 1 Ustawy. Ze zbadanej dokumentacji wynikało, że pracownik socjalny przeprowadził w terminie 6 dni roboczych od złożenia wniosku o przyznanie pomocy rodzinny wywiad środowiskowy – zgodnie z § 3 ust. 2 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Sytuację rodzinną, osobistą, dochodową, osoby ubiegającej się o świadczenie ustalono na podstawie dokumentów wskazanych w art. 107 ust. 5b Ustawy.

Stwierdzone nieprawidłowości:

W przeprowadzonym przez pracownika rodzinnym wywiadzie środowiskowym znajdowały się niewypełnione rubryki. Ponadto pracownik socjalny dokonał wpisu, iż wnioskodawca nie posiada żadnego dochodu, jednakże w części dotyczącej stałych miesięcznych wydatków osoby dokonano wpisu, że dokłada do wspólnych rachunków 500 zł, co sugeruje, że wnioskodawca posiada środki finansowe albo może pracować.

W decyzji administracyjnej nr GOPS.5012.47.2021 w powołanej podstawie prawnej znajdowała się inna data złożenia wniosku o pomoc niż ujęta w uzasadnieniu faktycznym.

Powyższe nieprawidłowości, będą przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 739-770]

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków stałych, opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Zgodnie z art. 37 ustawy o pomocy społecznej zasiłek stały przysługuje:

- 1) *pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej,*
- 2) *pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, całkowicie niezdolnej do pracy z powodu wieku lub niepełnosprawności, jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.*

W toku kontroli ustalono, że do zasiłku stałego uprawnionych było 20 osób. Wypłacono ogółem 199 świadczeń na łączną kwotę 103 998 zł. Średnia wysokość zasiłku stałego w 2021 r. wyniosła 522,60 zł. Na realizację zadania własnego dotowanego z budżetu państwa wojewoda przekazał dotację w wysokości 108 000 zł.

Środki niewykorzystane w wysokości 4 002,20 zł, zwrócono na konto Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego.

Analizie poddano dokumentację zgromadzoną w aktach spraw 4 osób korzystających z pomocy społecznej w formie zasiłku stałego po 1 stycznia 2021 r.

Sprawdzono dokumentację na podstawie następujących decyzji administracyjnych o nr:

1. GOPS.5010.7.2021 z dnia 12 maja 2021 r.
2. GOPS.5010.14.2021 z dnia 14 października 2021 r.
3. GOPS.5010.9.2020 z dnia 12 czerwca 2020 r.
4. GOPS.5010.2.2019 z dnia 21 stycznia 2019 r.

W toku analizy akt ustalono, że przyznawanie świadczeń poprzedzał rodzinny wywiad środowiskowy. W teczkach klientów były orzeczenia o stopniu niepełnosprawności, oświadczenia i zaświadczenia o uzyskanych dochodach rodziny lub osób samotnie gospodarujących zgodnie z art. 106 ust. 1, 3 i 7 ustawy o pomocy społecznej. Dokumentacja dotycząca przyznawanych świadczeń była rejestrowana w spisach spraw. Sytuację osobistą, rodzinną, dochodową i majątkową ustalono na podstawie dokumentów zgodnych z art. 107 ust 5 - 5b ustawy o pomocy społecznej. Kwoty zasiłków stałych nie były niższe niż 30 zł miesięcznie. Kryterium dochodowe rodziny lub osoby korzystającej z pomocy w formie zasiłku stałego ustalane było zgodnie z zapisami rozporządzenia Rady Ministrów w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej.

Wywiady środowiskowe przeprowadzane były w terminie do 14 dni roboczych od dnia powzięcia informacji o konieczności jego przeprowadzenia lub w sprawach niecierpiących zwłoki, wymagających pilnej interwencji pracownika socjalnego Ośrodka, wywiad przeprowadzany był niezwłocznie, nie później niż w terminie 2 dni roboczych od dnia powzięcia wiadomości o potrzebie przyznania świadczenia w formie zasiłku stałego.

Wywiady przeprowadzone były w miejscu zamieszkania osoby ubiegającej się o pomoc, pracownicy socjalni na podstawie wywiadu dokonywali analizy i oceny sytuacji danej osoby lub rodziny i formułowali wnioski z niej wynikające, wywiad stanowił podstawę planowania pomocy.

W aktach sprawy w przypadku niepozostawienia przez klienta oryginałów dokumentów znajdowały się ich kopie poświadczone za zgodność z oryginałem przez pracownika socjalnego, który przeprowadzał wywiad. W oparciu o zgromadzone dokumenty (wniosek z załącznikami, wywiad środowiskowy) wydawane były decyzje administracyjne przyznające pomoc w formie zasiłku stałego. Decyzje administracyjne przyznające pomoc zostały wydane w terminie zgodnym z art. 35 § 1 i § 3a Kpa. Zawierały składniki i elementy wymienione w art. 107 § 1 Kpa takie jak pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń, wskazywały tryb odwoławczy. Podpisywane były przez Dyrektora Ośrodka działającego z upoważnienia wójta gminy. Wszystkim sprawdzonym decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności stosownie do art. 108 Kpa, realizowanie pomocy nastąpiło przed upływem terminu do wniesienia odwołania od decyzji. Doręczenie decyzji dokonano na zasadach określonych w art. 39 i art. 46 § 1 Kpa. Decyzje doręczane były klientom za zwrotnym potwierdzeniem odbioru lub strona dokonywała jej odbioru osobiście w siedzibie Ośrodka. Osoba otrzymująca potwierdzała odbiór podpisem i wpisaniem daty doręczenia.

Stwierdzone nieprawidłowości:

W kontrolowanej dokumentacji w rodzinnych wywiadach środowiskowych zamieszczone wpisy dotyczące pracy socjalnej „wizyta, monitoring, poradnictwo” są nieprecyzyjne i nieadekwatne do planu pomocy i oceny sytuacji rodziny oraz nie wskazują na pracę socjalną, lecz na realizację innych zadań należących do obowiązków pracownika socjalnego wynikających z art. 119 ust. 1 ustawy o pomocy społecznej. W niektórych przypadkach nie planowano żadnych działań w ramach pracy socjalnej, która jest jednym z podstawowych obowiązków pracownika socjalnego. Praca socjalna ma na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W decyzji nr GOPS.5010.14.2021 z dnia 14.10.2021 r. przywołany nieaktualny publikator: Kpa, ustawy o pomocy społecznej, ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych oraz ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych.

Powyższe uchybienie będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W rozstrzygnięciu ww. decyzji kwotę świadczenia podano prawidłowo natomiast błędnie wskazano datę od kiedy przyznano świadczenie „w okresie od 5.10.2021r. do 31.08.2023 r.”. Zgodnie z art. 106 ust. 3 świadczenia pieniężne z pomocy społecznej przyznaje się

i wypłaca za okres miesiąca kalendarzowego, poczynwszy od miesiąca, w którym został złożony wniosek wraz z wymaganą dokumentacją, strona nabyła prawo do świadczenia od 01.10.2021 r. do 31.08.2023 r. W uzasadnieniu decyzji brakuje wyjaśnienia podstawy prawnej z przytoczeniem przepisów prawa, co jest wbrew art. 107 § 3 Kpa.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 771-808]

Opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne określonych w przepisach o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Opłacanie składek zdrowotnych za osoby niepodlegające ubezpieczeniu zdrowotnemu z innego tytułu, reguluje ustawa z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

W 2021 roku na opłacenie składek ubezpieczenia zdrowotnego Wojewoda Pomorski przekazał dotację w wysokości 13 000 zł, wydatkowano kwotę 12 435,75 zł. Środki niewykorzystane w wysokości 564,25 zł zwrócono na konto Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego. Liczba świadczeniobiorców, za których była opłacana składka zdrowotna, wyniosła 18 osób, opłacono 183 składki na łączną kwotę 9 017 zł.²

Nie wniesiono uwag do kontrolowanej dokumentacji.

Przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych.

Zgodnie z art. 17 ust. 2 pkt. 1 Ustawy do zadań własnych gminy należy przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych, które mogą być przyznane w szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie albo rodzinie dochodach przekraczających kryterium dochodowe. Wysokość specjalnego zasiłku celowego nie może przekraczać kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, nie podlega również zwrotowi (art. 41 pkt 1 Ustawy).

W okresie objętym kontrolą GOPS przyznał pomoc w formie specjalnego zasiłku celowego 6 osobom, przyznając łącznie 10 świadczeń na kwotę 4 150 zł (dane na podstawie Sprawozdania MRiPS-03 Sprawozdanie roczne z udzielonych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach. Dział 1B Udzielanie świadczenia – zadania własne Gmin 1). Średnia wysokość zasiłku specjalnego celowego wyniosła 415 zł.

Analizie poddano dokumentację zgromadzoną w aktach spraw 6 osób korzystających z pomocy społecznej po dniu 1 stycznia 2021 r., zakończonych wydaniem decyzji administracyjnej o nr:

1. GOPS.5012.2.2021 z dnia 14 stycznia 2021 r.
2. GOPS.5012.6.2021 z dnia 23 lutego 2021 r.
3. GOPS.5012.08.2021 z dnia 1 marca 2021 r.

² Dane na podstawie sprawozdania resortowego SKL-ZDR oraz rozliczenia dotacji za 2021 r. rozdz. 85213 § 2030 (składka zdrowotna od zas. stałego).

4. GOPS.5012.31.2021 z dnia 8 lipca 2021 r.
5. GOPS.5012.53.2021 z dnia 29 października 2021 r. – zasiłek celowy dofinansowanie zakupu pół tony węgla
6. GOPS.5012.68.2021 z dnia 22 grudnia 2021 r. – zasiłek celowy dofinansowanie zakupu opału

W toku kontroli ustalono, że przyznanie specjalnych zasiłków celowych następowało w drodze decyzji administracyjnej, stosownie do art. 106 ust. 1 Ustawy, wydanej przez dyrektora lub kierownika Ośrodka, na podstawie upoważnienia Wójta. W każdym badanym przypadku wydanie decyzji w sprawie przyznania zasiłku specjalnego celowego zostało poprzedzone przeprowadzeniem rodzinnego wywiadu środowiskowego, o którym mowa w art. 107 ust. 1, 5 i 5b Ustawy, w terminach określonych § 3 rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej w sprawie rodzinnego wywiadu środowiskowego. Treść ustaleń zawartych w rodzinnych wywiadach środowiskowych nie budziła wątpliwości, została odnotowana w kwestionariuszu wywiadu, zgodnym ze wzorem określonym w załączniku do Rozporządzenia. We wszystkich przypadkach odnotowywano przeprowadzenie rozmów na temat aktualnej sytuacji życiowej, zdrowotnej i socjalno-bytowej. W 4 na 6 przypadków prawidłowo ustalono dochody osób ubiegających się o przyznanie specjalnego zasiłku celowego. Pomoc przyznawana była każdorazowo na wniosek strony. Świadczenia zostały przyznane w formie finansowej.

W 2 przypadkach (GOPS.5012.53.2021, GOPS.5012.68.2021) przyznano pomoc w formie zasiłków celowych, w przypadku gdy dochód rodziny przekraczał kryterium dochodowe – co narusza art. 39 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W decyzji nr GOPS.5012.53.2021 w podstawie prawnej błędnie wskazano datę złożenia wniosku przez stronę.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Należy wskazać, że przyznanie specjalnego zasiłku celowego winno być traktowane jako pomoc szczególna, doraźna ukierunkowana na konkretny cel z zakresu pomocy społecznej, najczęściej z przeznaczeniem na zaspokojenie podstawowych potrzeb bytowych osób korzystających z tej pomocy. Zgodnie z ustawą o pomocy społecznej potrzeby rodzin i osób korzystających z pomocy powinny zostać uwzględnione, jeżeli mieszczą się w możliwościach pomocy społecznej, a forma, rodzaj i rozmiar przyznanego świadczenia powinny być odpowiednie od okoliczności uzasadniających udzielenie pomocy.

W każdym badanym przypadku w decyzji administracyjnej, w ustawie o pomocy społecznej i Kodeksie postępowania administracyjnego powoływano się na zmiany legislacyjne w przypadku, gdy był ogłoszony tekst jednolity.

W każdym badanym przypadku uzasadnienie decyzji nie określało wyjaśnienia dlaczego decyzjom nadano rygor natychmiastowej wykonalności, co narusza zapisy art. 107 § 3 Kpa.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W każdym badanym przypadku w przywołaniu podstawy prawnej zastosowano art. 36 ustawy o pomocy społecznej, który wskazuje na rodzaj wszystkich świadczeń z pomocy społecznej. W przypadku oznaczenia przepisów ustawy, w decyzji administracyjnej należy każdą samodzielną myśl wyrażać w miarę możliwości w obrębie artykułów, punktów, liter czy tiretów.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W toku analizy dokumentacji ustalono, że decyzje administracyjne zostały wydane w terminie zgodnym z art. 35 § 1 i § 3a Kpa, doręczone zgodnie z art. 39 i 46 § 1 Kpa. Decyzje zawierały pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń i wskazywały tryb odwoławczy.

[akta kontroli str. 809-867]

Przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze.

W 2021 r. Ośrodek nie udzielił pomocy w tym zakresie.

Opracowanie i realizacja projektów socjalnych.

Z informacji dyrektora Ośrodka wynika, że w 2021 r. realizowano 3 projekty socjalne:

„Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców Powiatu Kartuskiego dotkniętych i zagrożonych ubóstwem społecznym i wykluczeniem społecznym.

W ramach w/w projektu pracownicy socjalni rekrutowali, wspierali oraz motywowali uczestników do podejmowania działań w kierunku aktywizacji społeczno-zawodowej. Uczestnicy projektu min. uzyskali kwalifikacje, odbyli staże zawodowe, rozpoczęli udział w zajęciach reintegracji społecznozawodowej w Centrum Integracji Społecznej w Garczu oraz podjęli zatrudnienie. Projekt był realizowany w okresie od lipca 2020 roku do września 2022 roku.

Zintegrowany system usług społecznych Powiatu Kartuskiego — POKOLENIA.

Pracownicy socjalni realizowali w/w projekt poprzez następujące działania: diagnozowali potrzeby oraz rekrutowali kandydatów do mobilnych usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych oraz teleopieki, doposażali mieszkanie wytnieniowa. Ponadto w ramach w/w projektu pracownicy socjalni zrekrutowali uczestników Klubu Seniora w Miechucianie oraz współpracowali z seniorami w ramach zajęć w Klubie Seniora w Miechucinie oraz w Klubie Seniora w Garczu min. Aktywność fizyczna - małe ćwiczenia duże efekty, warsztaty - tworzenie wieńców na dzień zmarłych, warsztaty z rękodzieła - ozdoby bożonarodzeniowe, cyklicznych spotkań integracyjnych. W ramach projektu odbyły się wyjazdy min. do kina, do Muzeum Józefa Wybickiego w Będominie, Jastrzębiej Góry. Uczestnicy obu klubów wzięli również udział w koncercie Christmas Time w Ergo Arenie w Gdańsku. Pracownicy socjalni motywowali również seniorów do działań samopomocowych oraz wolontarystycznych.”

Projekt profilaktyczny: Tydzień Profilaktyki i Promocji Zdrowia w GOPS w Chmielnie „Wakacje z uśmiechem — wolni od uzależnień — edycja III 2022”.

Dodatkowo Ośrodek realizował takie programy jak: Program Operacyjny Pomoc żywnościowa 2014-2020, Opieka wytchnieniowa – edycja 2021, Asystent osobisty osoby niepełnosprawnej - edycja 2021, Wspieraj seniora na rok 2021. Z programu pomoc żywnościowa w 2021 r. skorzystało 307 mieszkańców gminy, którym przekazano 1 500 paczek z żywnością.

Pracownicy socjalni przygotowywali coroczne spotkanie, dla osób niepełnosprawnych w ramach XIX Jarmarku Folklorystycznego i Przeglądu Dorobku Kulturalnego Środowiskowych Domów Samopomocy i Domów Pomocy Społecznej oraz cykl spotkań integracyjnych dla seniorów i osób niepełnosprawnych w wieku poprodukcyjnym z terenu Gminy Chmielno.

[akta kontroli str.127-130, 868-869]

Współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.

Z informacji dyrektora wynika, że w Ośrodku nie są upowszechniane oferty pracy oraz informacje o wolnych miejscach pracy. Natomiast z wspólnie z Powiatowym Urzędem Pracy realizują projekt „Aktywizacja społeczno-zawodowa mieszkańców powiatu kartuskiego dotkniętych ubóstwem i wykluczeniem społecznym II. Uczestnicy projektu kierowani są na zajęcia do Centrum Integracji Społecznej w Garczu.”.

[akta kontroli str. 870]

Organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

W toku analizy akt ustalono, że specjalistyczne usługi opiekuńcze świadczone były przez osoby posiadające kwalifikacje do wykonywania zawodu asystenta osoby niepełnosprawnej, posiadały udokumentowany półroczny staż pracy zgodny z § 3 ust. 2 rozporządzenia MPS w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Osoby świadczące usługi posiadały przeszkolenie i doświadczenie w zakresie umiejętności kształtowania motywacji do akceptowanych przez otoczenie zachowań, kształtowania nawyków celowej aktywności oraz prowadzenia treningu zachowań społecznych.

Koszt 1 godziny specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi ustalił Ośrodek na podstawie analizy kosztów realizacji tego zadania i wyniósł 26, 90 zł.

Na podstawie sprawozdania MRiPS-03 za rok 2021 ustalono, że ze specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi korzystało 5 osób, wobec powyższego kontroli poddano akta 4 spraw, o które wydano decyzje:

1. GOPS.5025.20.2021 z dnia 20 maja 2021 r.
2. GOPS.5025.21.2021 z dnia 26 maja 2021 r.
3. GOPS.5025.21.2021 z dnia 26 maja 2021 r.
4. GOPS.5025.24.2021 z dnia 28 maja 2021 r.

W toku kontroli ustalono, że pomoc w formie specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi przyznawana była na podstawie pisemnego wniosku klienta lub jego przedstawiciela ustawowego. Specjalistyczne usługi dla osób z zaburzeniami psychicznymi świadczone były w mieszkaniach chronionych.

W aktach spraw znajdowały się zaświadczenia lekarskie wystawione przez lekarzy specjalistów psychiatrii. W 3 przypadkach w zaświadczeniach lekarskich została wskazana liczba godzin specjalistycznych usług opiekuńczych. W 2 przypadkach zaświadczenie zostało wystawione bezterminowo, a w 2 przypadkach brak było wskazania jakiejkolwiek daty.

Wszystkie wydane decyzje administracyjne były decyzjami zmieniającymi, w kwestii odpłatności za godzinę świadczonych usług lub/i ilości godzin, które nie były spójne ze zaleceniem lekarza psychiatrii znajdującym się w aktach spraw.

Powyższe nieprawidłowości będą przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W objętych kontrolą teczkach brak było: indywidualnych programów terapeutycznych (indywidualnych planów pomocy), jak również okresowych sprawozdań sporządzanych przez realizujących usługi. Ocena okresowa pozwalałaby na ustalenie zasadności dalszego stosowania specjalistycznych oddziaływań oraz osiągniętych efektów.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W każdym badanym przypadku w decyzji administracyjnej oraz przeprowadzonym rodzinnym wywiadzie środowiskowym brak było wskazania rodzaju specjalistycznych usług opiekuńczych, które powinny być dostosowane do szczególnych potrzeb osób wymagających pomocy w formie specjalistycznych usług, wynikających z rodzaju ich schorzenia lub niepełnosprawności.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Kontrolujący przeprowadzili analizę terminu załatwienia sprawy, w toku analizy akt ustalono, iż decyzje zostały wydane w terminie zgodnym z art. 35 Kpa. Wydane decyzje poddane kontroli zawierały elementy wymagane art. 107 § 1 Kpa tj. posiadały: oznaczenie organu administracji publicznej, datę wydania, oznaczenie strony lub stron, powołanie podstawy prawnej, rozstrzygnięcie, uzasadnienie prawne i faktyczne, pouczenie dotyczące trybu odwołania oraz podpis osoby upoważnionej do wydawania decyzji.

W wydanych decyzjach administracyjnych znajdował się publikator ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Dz. U. z 2020 r. poz. 1876, który nie uwzględniał wprowadzonych zmian legislacyjnych zawartych w zapisach Dz. U. z 2020 r. poz. 2369.

Powyższe uchybienie będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Decyzje podpisane były z upoważnienia Wójta Gminy Chmielno przez Dyrektora Ośrodka. Zawierały pouczenie o prawach i obowiązkach osoby korzystającej ze świadczeń, wskazywały tryb odwoławczy. W każdej decyzji określono całkowity koszt jednej godziny usługi i procentową odpłatność wnioskodawcy określony w § 5 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi.

Dokonując analizy informacji zawartych w wywiadach środowiskowych oraz sposobu wypełniania druku wywiadu kontrolujący stwierdzili, iż w żadnym z wywiadów środowiskowych pracownicy socjalni nie dokonali rozeznania i nie zawarli informacji o terapiach prowadzonych przez inne instytucje. SUO bowiem stanowią wyłącznie uzupełnienie potrzeb, których nie można zapewnić w pierwszej kolejności np. przez NFZ.

Pomoc społeczna jest instytucją wspomagającą rodziny w ich trudnej sytuacji i nie może zastępować innych podmiotów, które w pierwszej kolejności zobowiązane są do działań na rzecz osób potrzebujących. Może więc tylko uzupełniać świadczenia, które gwarantowane są przez inne systemy, oczywiście w ramach swoich możliwości, zarówno finansowych jak i związanych z odpowiednią kadrą specjalistów w danym zakresie.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W dokumentacji brak jest informacji o zebraniu dokumentacji potwierdzającej zabezpieczenie potrzeb z innych systemów.

W analizowanych wywiadach pracownicy socjalni nie dokonywali szczegółowych ustaleń dotyczących zakresu usług opiekuńczych, wynikającego z rozporządzenia, jakim winna zostać objęta osoba, której przyznano tę formę pomocy.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 871-948]

Wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

Zgodnie z art. 53a ustawy o pomocy społecznej wynagrodzenie za sprawowanie opieki wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd. Wynagrodzenie obliczone w stosunku miesięcznym nie może przekraczać 1/10 przeciętnego miesięcznego wynagrodzenia w sektorze przedsiębiorstw, bez wypłat nagród z zysku ogłoszonego przez prezesa GUS za okres poprzedzający dzień przyznania wynagrodzenia. Wynagrodzenie przysługuje niezależnie od dochodu osoby, której jest przyznane. Obowiązek przeprowadzania wywiadów i wydawania decyzji administracyjnych w tej sprawie został zniesiony z dniem 3 maja 2011 r. przez art. 1 pkt. 12 ustawy z dnia 18 marca 2011 r. o zmianie ustawy o pomocy społecznej oraz o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.³

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki jest świadczeniem pieniężnym z pomocy społecznej, jednakże nie wymaga ono

³ Dz. U. Nr 81, poz. 440

przeprowadzenia rodzinnego wywiadu środowiskowego oraz wydania decyzji administracyjnej. Zgodnie z art. 18 ust. 1 pkt 9 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej wypłacanie wynagrodzenia za sprawowanie opieki należy do zadań zleconych z zakresu administracji rządowej realizowanych przez gminę. Środki na realizację tego zadania zapewnia budżet państwa - wypłata wynagrodzenia następuje dopiero po otrzymaniu na ten cel środków od Wojewody. Wynagrodzenie wypłaca się w wysokości ustalonej przez sąd.

Wynagrodzenie należne opiekunowi prawnemu z tytułu sprawowania opieki nie jest przyznawane z urzędu, lecz na żądanie zgłoszone przez opiekuna - wniosek złożony do GOPS wraz z załączonymi do niego:

1. odpisem prawomocnego postanowienia Sądu o ustaleniu i przyznaniu wynagrodzenia dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej,
2. zaświadczeniem Sądu potwierdzającym ustanowienie prawne dla opiekuna prawnego osoby całkowicie ubezwłasnowolnionej.

Z uwagi na fakt, że wynagrodzenie opiekuna prawnego zakwalifikowane zostało jako świadczenie z pomocy społecznej opiekun prawny pobierający wynagrodzenie ma obowiązek informowania ośrodek pomocy społecznej o zmianie swojej sytuacji, w szczególności o zaprzestaniu pełnienia funkcji opiekuna prawnego lub o uchyleniu postanowienia o przyznaniu wynagrodzenia za sprawowanie opieki.

W kontrolowanym okresie Ośrodek wypłacał wynagrodzenie za sprawowanie opieki 7 opiekunom.

Wojewoda Pomorski przekazał dotację w kwocie 29 850 zł, którą wykorzystano w całości.

Kontroli poddano postanowienia sądu, na mocy którego przyznawano wynagrodzenie za sprawowanie opieki nad osobą całkowicie ubezwłasnowolnioną.

W kontrolowanym okresie Ośrodek nie przyznawał wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanego przez sąd.

W kontrolowanym okresie wypłacał wynagrodzenia za sprawowanie opieki w wysokości ustalonej przez sąd zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h ustawy o pomocy społecznej. Wynagrodzenie wypłacano zgodnie z terminem, na który było udzielone. Stwierdzono, że sąd w postanowieniu wskazywał datę od kiedy należy wypłacić wynagrodzenie. Z informacji dyrektora wynika, że ośrodek nie skorzystał z możliwości jakie daje art. 18 ust. 3 Ustawy.

Wszystkie środki w formie wynagrodzenia należnego opiekunowi z tytułu sprawowania opieki przyznanego przez sąd wypłacano opiekunowi prawnemu, zgodnie z art. 36 pkt 1 lit. h ustawy o pomocy społecznej.

W kontrolowanych aktach spraw brak było pouczenia o obowiązku informacji, że osoby i rodziny korzystające ze świadczeń z pomocy społecznej oraz osoby, o których mowa w art. 61 ust. 1 pkt 2, są obowiązane niezwłocznie poinformować organ, który przyznał świadczenie lub ustalił odpłatność, o każdej zmianie w ich sytuacji osobistej, dochodowej

i majątkowej, która wiąże się z podstawą do przyznania świadczeń lub ponoszenia odpłatności, zgodnie z art. 109 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

[akta kontroli str. 947-1017]

Sposób organizowania pomocy (świadczenia niepieniężne)

Kontrakt socjalny.

W ramach prowadzonej pracy socjalnej, zgodnie z art. 108 pracownik socjalny Ośrodka może zawrzeć z klientem kontrakt socjalny. Kontrakt socjalny jest podstawowym narzędziem pracy socjalnej prowadzonej w celu wzmocnienia aktywności i samodzielności życiowej, zawodowej lub przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, a także w celu określenia współdziałania w rozwiązywaniu problemów osoby lub rodziny.

Na podstawie sprawozdania rocznego z udzielanych świadczeń pomocy społecznej – pieniężnych, w naturze i usługach za I-IX 2021 r. MRiPS-03 ustalono, że praca socjalna była prowadzona w oparciu o 19 kontraktów socjalnych z czego: 11 część I A, 8 część I B.

W toku analizy dokumentacji ustalono, że zostały one sporządzone na wzorze odpowiadającym załącznikowi do rozporządzenia Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 8 listopada 2010 r. (Dz. U. Nr 218, poz. 1439).

Analizie poddano 7 zawartych kontraktów socjalnych: 3 dotyczyły części I A, 4 obejmowały część I B.

Oceniając sposób wypełniania formularza kontraktu socjalnego stwierdzono, że w każdym przypadku pracownik socjalny określił cel główny i cele szczegółowe.

W 4 przypadkach zawarte kontrakty dotyczyły podniesienia kompetencji opiekuńczo-wychowawczych, 3 zawarte kontrakty socjalne dotyczyły aktywizacji społeczno-zawodowej. W każdym badanym przypadku ustalone zostały działania, zarówno po stronie klienta, jaki i działania po stronie pracownika socjalnego.

W 6 przypadkach brak było wskazania terminu zakończenia działań.

Z oceny realizacji ustaleń kontraktów, sporządzonych przez pracownika socjalnego, brak było możliwości ustalenia czy klienci wywiązali się z celu głównego i celów szczegółowych.

W kontrolowanych 3 przypadkach wątpliwość budzi celowość zawarcia kontraktu.

Dotyczyły spraw:

Sprawa nr 1 - kontrakt socjalny zawarty w dniu 30.09.2021 r. znak sprawy: GOPS.450.16.2021. Z klientem, który był pozbawiony wolności w okresie 2 miesięcy, zawarto kontrakt socjalny część I A, w którym pracownik socjalny dokonał wpisu w części dotyczącej *ograniczenia osoby/rodziny lub bariery w środowisku powodujące utrudnienia w rozwiązaniu trudnej sytuacji życiowej – „brak mobilności”*. Następnie w przyczynach trudnej sytuacji życiowej dokonał wpisu m.in.: *spożywanie alkoholu – prawdopodobnie uzależnienie, brak umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów*. Przyczyny

trudnej sytuacji życiowej nie są spójne z ograniczeniami osoby powodującymi utrudnienia w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej.

W celach szczegółowych i przewidywanych efektach działania pracownik socjalny dokonał wpisu *nabycie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania problemów, umiejętności poruszania się po rynku pracy po opuszczeniu ZK.*

W ocenie zespołu kontrolnego pozbawienie wolności w okresie 2 miesięcy nie wpływa znacząco na wystąpienie trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego.

W podejmowanych działaniach przez osobę, z którą podpisano kontrakt socjalny, zobowiązano ją do aktywnego uczestnictwa w reintegracji zawodowej i społecznej CIS w Garczu w okresie od 24.09.2021 r. do 23.10.2021 r.

W tym przypadku wątpliwe jest uzyskanie ww. celów w terminie 1 miesiąca.

Sprawa nr 2 - kontrakt socjalny zawarty w dniu 10.02.2021 r. znak sprawy: GOPS.450.4.2021, cel główny - praca nad powrotem córki do rodzinnego domu. W przyczynach trudnej sytuacji życiowej wskazano m.in.: *„problemy wychowawcze; trudne relacje między rodzicami, a córką; Niebieska Karta.”*

W ograniczeniach i barierach powodujących utrudnienia w rozwiązywaniu trudnej sytuacji życiowej pracownik socjalny dokonał wpisu *„praca za granicą ojca (częste nieobecności).”*. W celach szczegółowych i przewidywanych efektach działania dokonano wpisu: *współpraca z „asystentem rodziny, terapeutą TSR, z kadrą placówki opiekuńczo-wychowawczej, pracownikami OPS”*.

W przypadku tym nie dokonano zakresu współpracy z poszczególnymi specjalistami, jak również nie uwzględniono efektów działania. Następnie dla osiągnięcia ww. celów pracownik socjalny zobowiązał osobę do współpracy jedynie z asystentem rodziny i terapeutą TSR – co nie odpowiada celom szczegółowym, ponadto nie określono terminu realizacji, dokonując wpisu *„bez terminowo, do lutego”*, działań ww. zakresie.

Wyznaczone przez pracownika cele szczegółowe były zbyt ogólne i nie zawierały zakresu współpracy.

Nie dokonano wspólnych ustaleń w zakresie sformułowania celów szczegółowych oraz działań i zobowiązań obu stron, ponadto nie wpisano przewidywanych efektów działania, a działania podejmowane przez pracownika socjalnego były zbyt ogólne i nie odpowiadały wyznaczonym celom i potrzebom rodziny.

W opisywanym kontrakcie pracownik socjalny wykonał działania wyłącznie w zakresie systematycznego monitoringu i wsparcia. Ponadto nie ustalono oceny realizacji zadań ustalonych w kontrakcie, jak również nie dokonano ustalenia oceny realizacji działań zawartych w kontrakcie socjalnym jak również sposobu przekazywania świadczeń, w tym pomocy pieniężnej, korespondencji i innych.

Sprawa nr 4 - kontrakt socjalny zawarty w dniu 3.02.2021 r. znak sprawy: GOPS.450.5.2021, w przyczynach trudnej sytuacji oraz ograniczeniach osoby/rodziny

wskazano „problemy zdrowotne, ograniczenia wewnętrzne wynikające z problemów wewnętrznych” natomiast w możliwościach pozwalających osobie/rodzinie na rozwiązanie trudniej sytuacji życiowej dokonano wpisu „dobra sytuacja finansowa i zdrowotna” zapisy te wykluczają się wzajemnie.

W każdym badanym przypadku nie dokonano oceny realizacji ustaleń dotyczących sposobu przekazywania ewentualnych świadczeń, w tym pomocy pieniężnej, korespondencji i innych.

Powyższe uchybienie będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

W każdym badanym przypadku pracownik socjalny podejmował wyłącznie działania w zakresie monitoringu i wsparcia – co narusza art. 6 ust. 6 i 12, art. 119 ust 1 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Należy nadmienić, że zgodnie art. 6 pkt 6 ustawy o pomocy społecznej – kontrakty socjalne są pisemną umową zawartą z osobą ubiegającą się o pomoc, określającą uprawnienia i zobowiązania stron umowy, w ramach wspólnie podejmowanych działań zmierzających do przezwyciężenia trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny.

[akta kontroli str. 1018-1045]

Praca socjalna

Określana jest w ustawie o pomocy społecznej jako działalność zawodowa mająca na celu pomoc osobom i rodzinom we wzmacnianiu lub odzyskiwaniu zdolności do funkcjonowania w społeczeństwie poprzez pełnienie odpowiednich ról społecznych oraz tworzenie warunków sprzyjających temu celowi. Praca socjalna świadczona jest na rzecz poprawy funkcjonowania osób i rodzin w ich środowisku społecznym. Praca socjalna prowadzona jest z: osobami i rodzinami w celu rozwinięcia lub wzmocnienia ich aktywności i samodzielności życiowej; ze społecznością lokalną w celu zapewnienia współpracy i koordynacji działań instytucji i organizacji istotnych dla zaspokajania potrzeb członków społeczności. Praca socjalna może być prowadzona w oparciu o kontrakt socjalny lub projekt socjalny. W pracy socjalnej wykorzystuje się właściwe dla tej działalności metody i techniki, stosowane z poszanowaniem godności osoby i jej prawa do samostanowienia. Praca socjalna świadczona jest osobom i rodzinom bez względu na posiadany dochód.

Realizacja zadań w formie pracy socjalnej polega na wspieraniu osób i rodzin ze środowisk zagrożonych wykluczeniem społecznym w wychodzeniu ze swojego trudnego położenia, pomocy w odzyskiwaniu sił i przywracaniu wiary we własne możliwości.

Praca w tym obszarze dotyczy wzbudzania motywacji do podejmowania starań i dążeń w integracji ze środowiskiem i powrotu do prawidłowego pełnienia ról społecznych, odbudowywania więzi rodzinnych, mobilizacji do uczestnictwa w realizowanych projektach, korzystania z dostępnych form wsparcia, głównie tych pozafinansowych. Dotyczy różnych grup społecznych pozostających w kręgu zainteresowań pomocy społecznej: bezrobotni,

niepełnosprawni, rodziny dotknięte różnego rodzaju dysfunkcjami i niewydolne wychowawczo.

Z informacji dyrektora Ośrodka wynika, że „pomoc w ramach pracy socjalnej świadczonej przez pracowników Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie w kontrolowanym okresie obejmowała w szczególności: udzielanie informacji, wskazówek i pomocy w zakresie rozwiązywania spraw życiowych oraz poradnictwo dotyczące udzielania pomocy przez właściwe instytucje państwowe i samorządowe i organizacje pozarządowe. Praca socjalna oparta była na diagnozie sytuacji klienta, wyznaczaniu celów, opracowywaniu planu działania. Szczególną uwagę poświęcali rodzinom, w których zagrożone było dobro dziecka lub innej osoby zależnej. W ramach swoich działań pracownicy współpracowali z przedstawicielami różnych instytucji, brali udział w spotkaniach dotyczących sytuacji rodzin. Ponadto w ramach pracy socjalnej pobudzali społeczną aktywność i inspirowali do działań samopomocowych w zaspokajaniu niezbędnych potrzeb życiowych osób, rodzin, środowisk społecznych poprzez realizację szeroko rozumianych projektów oraz programów.”

[akta kontroli str. 1046-1047]

W 2021 r. Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Chmielnie pracą socjalną objął 107 środowisk, w tym 17 środowisk wyłącznie w postaci pracy socjalnej. Podejmowane działania przez pracowników socjalnych nie były w pełni odnotowywane w rodzinnych wywiadach środowiskowych, co narusza art. 119 ust. 1 pkt 1 ustawy o pomocy społecznej.

Powyższa nieprawidłowość będzie przedmiotem zaleceń pokontrolnych.

Poradnictwo specjalistyczne świadczone osobom lub rodzinom, które mają trudności lub wykazują potrzebę wsparcia w rozwiązywaniu swoich problemów życiowych.

W Ośrodku prowadzony jest Punkt Konsultacyjny, w którym klienci korzystali z porad:

- terapeuty TSR, który świadczył pomoc 1 dzień w miesiącu przez 8 godzin,
- terapeuty ds. uzależnień, który świadczył pomoc 2 dni w miesiącu przez 10 godzin,
- radca prawny, który świadczył pomoc 1 dzień w miesiącu przez 8 godzin.

Interwencja kryzysowa – kierowanie do domów dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży osób dotkniętych przemocą lub znajdujących się w innej sytuacji kryzysowej (art. 47 ust. 4 ustawy o pomocy społecznej).

W 2021 r. wpłynął wniosek osoby ubiegającej się o skierowanie do domu dla matek z małoletnimi dziećmi i kobiet w ciąży, który został pozytywnie rozpatrzony.

Zadanie to zostało szczegółowo opisane w wystąpieniu pokontrolnym NIK Delegatura w Gdańsku P/22/055 – „Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności w okresie pandemii COVID-19”.

Wykorzystanie dotacji z budżetu państwa przez gminę w 2021 r.

W kontrolowanym okresie gmina Chmielno wykorzystwała środki finansowe przekazane przez wojewodę w łącznej kwocie 348 806,21 zł, z czego wydatkowano:

- 29 850,00 zł na wynagrodzenie za sprawowanie opieki;
- 106 390 zł na utrzymanie Ośrodka;
- 78 077,50 zł na specjalistyczne usługi opiekuńcze;
- 12 435,75 zł na składkę zdrowotną;
- 8 773,16 zł na zasiłki okresowe;
- 103 997,80 zł na zasiłki stałe;
- 9 282,00 zł na dodatek do wynagrodzenia dla pracownika socjalnego.

Dotacje zostały wydatkowane zgodnie z przeznaczeniem, a środki niewykorzystane zwrócone na konto Wydziału Finansów i Budżetu Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku.

W 2021 r. w gminie Chmielno nie zachodziła potrzeba udzielania pomocy w ramach zadań zleconych przez administrację rządową z ustawy o pomocy społecznej w formie:

- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłeską żywiołową lub ekologiczną;
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także zapewnienia schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom i osobom, o których mowa w art. 5a;
- przyznawania i wypłacania zasiłków celowych, a także udzielania schronienia oraz zapewnienia posiłku i niezbędnego ubrania cudzoziemcom, którym udzielono zgody na pobyt ze względów humanitarnych lub zgody na pobyt tolerowany na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej;

[akta kontroli str. 1048-1050]

Współpraca Ośrodka z władzami gminy, urzędem pracy, organizacjami pozarządowymi, instytucjami działającymi na rzecz społeczności lokalnej, innymi.

Z informacji dyrektora wynika, że „Ośrodek podejmował systematyczną współpracę z instytucjami min. z: Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie, Centrum Interwencji Kryzysowej w Kartuzach, Placówkami Oświatowymi, Policją, Ośrodkiem Zdrowia, Środowiskowym Domem Samopomocy, Warsztatem Terapii Zajęciowej, Gminną Komisją Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Gminnym Zespołem Interdyscyplinarnym, Gminnym Ośrodkiem Kultury, Powiatowym Urzędem Pracy, Poradnią Psychologiczno — Pedagogiczna w Kartuzach.

Dyrektor GOPS uczestniczył w cotygodniowych operatywkach w Urzędzie Gminy, w których uczestniczą przedstawiciele jednostek podległych oraz w cyklicznych spotkaniach kierowników jednostek pomocy społecznej z terenu Powiatu, spotkaniach przedstawicieli pomocy społecznej z prokuratorem lub przedstawicielem Komendy Powiatowej Policji w Kartuzach. Ponadto co trzy miesiące w siedzibie ośrodka organizowane były posiedzenia Gminnego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Na terenie gminy zarejestrowanych jest 27 NGO. Z kilkoma nawiązana jest ścisła współpraca — głównie przy realizacji zadań fakultatywnych np. na rzecz osób niepełnosprawnych czy seniorów oraz aktywizacji środowiska lokalnego. Kilkuletnią współpracą jest kontynuowana z Kółkiem Rolniczym — Koło Gospodyń Wiejskich w Kożyczkowie „Kożyczkowiarki” w formie przygotowania poczęstunku w ramach zadania Cykl spotkań integracyjnych dla seniorów i osób niepełnosprawnych w wieku poprodukcyjnym z terenu Gminy Chmielno oraz zadania Jarmark Folklorystyczny i Wojewódzki Przegląd Twórczości Kulturalnej ŚDS i DPS. Współpracujemy także z organizacjami z poza terenu naszej gminy, w tym ze Spółdzielnią Socjalną Kaszubska Ostoja, która jest spółdzielnią osób prawnych. Jej współzałożycielem jest Gmina Chmielno.”

[akta kontroli str. 126 - 127]

Sposób realizacji zaleceń pokontrolnych wystosowanych przez Wojewodę Pomorskiego w wyniku kontroli przeprowadzonych w poprzednich latach.

Na podstawie art. 22 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej oraz rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 23 marca 2005 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej pracownicy Wydziału Polityki Społecznej Pomorskiego Urzędu Wojewódzkiego w Gdańsku przeprowadzili w dniu 5 marca 2014 r. kontrolę kompleksową w Gminnym Ośrodku Pomocy w Chmielnie.

Celem kontroli była ocena organizacji, skuteczności pracy i poprawności realizacji zadań zleconych gminie przez administrację rządową z zakresu pomocy społecznej w 2013 r.

W wyniku kontroli stwierdzono, że:

Świadczenia przyznawane były prawidłowo w oparciu o decyzje administracyjne, które były wysyłane pocztą za zwrotnym potwierdzeniem odbioru. Na podstawie zbadanej w trakcie kontroli dokumentacji nie stwierdzono nieprawidłowości, co do merytorycznej zasadności przyznawania poszczególnych rodzajów świadczeń. Akta zawierały niezbędne potwierdzające opisaną w wywiadzie sytuację rodzinną, zawodową, zdrowotną i materialną klienta oraz osób pozostających z nim we wspólnym gospodarstwie domowym. Ośrodek jako jednostka organizacyjna realizował zadania własne pomocy społecznej dotowane ze środków budżetu Państwa w sposób prawidłowy, zgodny z obowiązującymi przepisami.

W toku kontroli stwierdzono nieprawidłowość:

W części dokumentacji dotyczącej przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych w 2013 r. brak było aktualnych zaświadczeń lekarskich.

Wobec powyższego Wojewoda Pomorski w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności kontrolnych wydał jednostce organizacyjnej pomocy społecznej w dniu 14 kwietnia 2014 r. zalecenia pokontrolne znak: PS-II.431.1.6.2014.AS (odebrane w dniu 24 kwietnia 2014 r.) w zakresie: Przyznawania specjalistycznych usług opiekuńczych na podstawie aktualnych zaświadczeń.

Pismem z 12 maja 2014 r. znak GOPS-0814/1/14 Wójt Gminy Chmielno oświadczył, że „zalecenie pokontrolne dotyczące przyznawania specjalistycznych usług opiekuńczych na podstawie aktualnych zaświadczeń lekarskich zostało wdrożone i jest realizowane.”

W toku kontroli zespół inspektorów wojewódzkich stwierdził, że przyznawanie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, następowało w drodze aktualnych zaświadczeń lekarskich, które w późniejszym czasie były aktualizowane, wobec czego zalecenie pokontrolne zostało zrealizowane.

Wnioski z przeprowadzonej kontroli

Zespół kontrolny ocenił działalność Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie **pozytywnie z nieprawidłowościami**, w związku z tym wydane zostaną zalecenia pokontrolne.

Osobą odpowiedzialną za powstałe nieprawidłowości jest Dyrektor Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Chmielnie.

Na tym protokół zakończono, sporządzając go w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, po jednym dla każdej ze stron.

Dokonano wpisu w książce kontroli.

Na podstawie § 17 rozporządzenia Ministra Rodziny i Polityki Społecznej z dnia 9 grudnia 2020 r. w sprawie nadzoru i kontroli w pomocy społecznej:

1. Kierownik jednostki podlegającej kontroli może odmówić podpisania protokołu kontroli, składając, w terminie 7 dni od dnia jego otrzymania, wyjaśnienie przyczyn tej odmowy.
2. Odmowa podpisania protokołu kontroli przez kierownika jednostki podlegającej kontroli nie stanowi przeszkody do podpisania protokołu przez zespół inspektorów i sporządzenia zaleceń pokontrolnych.
3. Kierownikowi jednostki podlegającej kontroli przysługuje prawo zgłoszenia, przed podpisaniem protokołu kontroli, umotywowanych zastrzeżeń dotyczących ustaleń zawartych w protokole.
4. Zastrzeżenia zgłasza się na piśmie do dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego w terminie 7 dni od dnia otrzymania protokołu kontroli.
5. W przypadku zgłoszenia zastrzeżeń do protokołu kontroli, termin odmowy podpisania protokołu wraz z podaniem jej przyczyn biegnie od dnia doręczenia kierownikowi jednostki podlegającej kontroli stanowiska dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego wobec zastrzeżeń.
6. Pisemne zastrzeżenia do ustaleń zawartych w protokole kontroli są poddawane analizie przez kontrolujący daną jednostkę podlegającą kontroli zespół inspektorów.

7. Zespół inspektorów przeprowadza dodatkowe czynności kontrolne, jeżeli z analizy zastrzeżeń wynika potrzeba ich podjęcia.

8. Jeżeli zespół inspektorów stwierdzi zasadność zastrzeżeń, dokonuje zmian w protokole kontroli w ten sposób, że dołącza do niego stosowny tekst w brzmieniu:

1) "Ustalenia na str..... skreśla się.";

2) "Protokół kontroli na str..... uzupełnia się przez dopisanie.....";

3) "Treść ustaleń na str..... otrzymuje brzmienie:".

9. Zespół inspektorów zajmuje stanowisko wobec wniesionych w terminie zastrzeżeń na piśmie i przekazuje je do akceptacji dyrektora właściwego do spraw pomocy społecznej wydziału urzędu wojewódzkiego.

10. Stanowisko w sprawie zgłoszonych zastrzeżeń przekazuje się kierownikowi jednostki podlegającej kontroli.

11. Zespół inspektorów ma prawo sprostowania w protokole, w każdym czasie, z urzędu lub na wniosek kierownika jednostki podlegającej kontroli, błędów pisarskich oraz innych oczywistych pomyłek.

Następnie zgodnie z treścią art. 128 ust. 1 ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej Wojewoda w wyniku przeprowadzonych przez zespół inspektorów czynności, o których mowa w art. 126, może wydać jednostce organizacyjnej pomocy społecznej albo kontrolowanej jednostce zalecenia pokontrolne.

Protokół sporządzono 31 marca 2023 r.

Miejsce i data podpisania protokołu:

Chmieln, 31.03.2023 r.

w/z Dyrektora
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej

Kierownik jednostki kontrolowanej:

Krzysztof Gołata
Kierownik działu

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Kontrolujący:

Monika Lemiszewska

STARSZY INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Kontrolujący:

Katarzyna Dańczyszyn

INSPEKTOR WOJEWÓDZKI

Kontrolujący:

Anna Anioł